

MAGYAR SZÁLLODÁS ÉS VENDÉGLŐS.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK, A MAGYAR SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA

Organe et propriété du Syndicat des Hoteliers et Restaurateurs de Budapest

Organ und Verlag der Budapester Hoteliers- und Gastwirtegenossenschaft

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION): BUDAPEST, IX., LCNYAY UCCA 22. SZÁM • TELEFONSZÁM: AUTOMATA 86-1-82

SZERKESZTI:

REDIGÉ PAR:

BALLAI KÁROLY

Meghiusultak a kávésokkal folytatott tárgyalások.

Igen tisztelt Tagtársaink!

Az éttermes-kávéházak a maguk eredeti iparuk folytatása mellett — jogszerűen bár — teljes vendéglőüzemet tartanak fent, amelyek újabban — amint ezt a kávésok egyrésze is megállapította — olyan módon dolgoznak, amellyel a tisztességtelen verseny határain járnak; olyan árakon találják föl konyhájuk készítményeit, amelyen azokat, a mai üzletterhek viselése mellett, nem lehet az anyagi összeomlás kockázata nélkül kiszolgáltatni.

Ez a két ipar erkölcsi és anyagi létét veszélyezteti és biztos romlásba vezet.

Ez ellen való védekezés vágya hozta össze a kávésiipartestület elnökségét velünk, hogy közösen keressünk és találjunk megoldást, mert az előbb jellemzett üzleti geszció egyformán káros hatással van a szolid és tisztas hagyományait megőrizni törekvő kávé- és vendéglősiiparnak.

Mind a két testület elnöksége, a mi előljáróságunk és a tervezett megoldásban a legtöbb áldozatot hozó zenésvendéglők tulajdonosai hivatásuk magaslatán voltak a tárgyalások folyamán, amelyen a kötelező köz- és a jogos magánérdek védelmére nemcsak a megoldást keresték, hanem azért áldozatra is késznek nyilatkoztak.

Sajnos, amint ezt e hó 10-én a kávésiipartestület elnöksége velünk közölte, a kávésiipartestület előljáróságának állásfoglalása miatt nincs abban a helyzetben, hogy a köztünk levő tárgyalást folytathassa. Együttes tárgyalásainkat erre, őszinte sajnálatunkra, lezártuk, holott meg vagyunk győződve, hogy a megindult úton mind a két iparnak javát szolgáló megegyezésre juthattunk volna.

Amikor mindezt t. Tagtársainknak bejelentjük, közöljük, hogy a vendéglősiipar gazdasági érdekeinek védelmére az éttermes kávéházakkal szemben minden törvényes jogot és eszközt következetesen alkalmazni fogunk.

Bejelentjük továbbá azt is, hogy az illetékes hatóságtól egyidejűleg kértük, hogy a kereskedelemügyi minisztérium 131.311/1931. számú rendelete alapján az éjjélutáni 2 órai zárórát érvényesítse mindazon kávéházakkal szemben, amelyeknek vendéglői iparendedélyük is van.

A vendéglőiipar gyakorlására a vendéglői iparendedély egyenlő jogosítványt ad. Ez az alapja a megnevezett miniszteri rendeletnek, mely szerint a kávéházaknak, ha helyiségeiben a vendéglősiipart is űzi, üzleti zárórája a vendéglők zárórájával egyező, azaz éjjélutáni 2 órakor zárnia kell és azután más nyilvános étkezési üzemben, vendéglőben szokásos meleg ételt készíteni és kiszolgálni sem szabad.

Budapest, 1934 december 12-én.

BALLAI KÁROLY
jegyző.

MALOSIK FERENC
elnök.

POPPER MÓR ÉS LIPÓT RT. BORNAGYKERESKEDÉS
BUDAPEST-KÖBÁNYA, ELŐD UCCA 8.

TELEFON: • 48-4-62. — ALAPITTATOTT: 1869. ÉVBEN.

Az 1922. évi szőlő és borgazdasági kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Olvassuk, terjesszük lapunkat!

Szerezzünk előfizetőket!

A mi naptárunk.

1934 December	D. e. 11 órakor a képesítőbizottság ülése az ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Horváth Mihálynál, „Makk hetes“ vendéglő (VII, Dob uca 112.)	21 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája özv. Glück Frigyesné „Pannónia“ éttermében (VIII, Rákóczi út 5.)
19 Szerda			
20 Csütörtök	D. e. 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az ipartestületben.		

DREHER **BAKSÖR**

Cifka József pincegazdasági cikkek szaküzlete Budapest, V., Vilmos császár út 48. sz.
Borszivattyúk, szűrőgépek és az összes borkezelési anyagok. Telefon: 22-8-92.

A magyar anyákért!

A pénzügyminiszter úr felesége, **IMRÉDY BÉLÁNÉ** nagymenyunk és **P. SZEDERKÉNYI ANNA** kiváló író a sokgyermekes magyar anyák erkölcsi és anyagi támogatására a magyar társadalomhoz fordultak azzal a kéréssel, hogy erre a célra mindenki egy-egy búzavirág szál ellenében 10 fillérrel áldozzon.

Elnökségünk fölkéri kartársainkat, hogy a szilveszteresten minden egyes vendégüknek ajánlják föl ezt az egy szál búzavirágot és ezzel is biztosítsák a nemescélú akció sikerét.

Bővebben külön körlevélben fogjuk a bekapcsolódás módját ismertetni.

AZ ELNÖKSÉG.

Közleményeinket csak a forrás megnevezésével lehet átvenni.
Cikkeket nem küldünk vissza!

SZÁLLODÁS és VENDÉGLŐS

MAGYAR

A Ven-Ko-Ká.

Irta: Kóhalmi György.

ISMÉT LEZAJLOTT EGY teljes év, az 1933-as esonka évi működés után a Fővárosi Vendéglősök, Koresmárosok és Kávésok Szikvíz Termelési és Fogyasztási Szövetkezete, a Ven-Ko-Ká felett.

Illik beszámolnunk kartársaink és a nagy nyilvánosság előtt most elmúlt évi működésünkről, hogy mindenki előtt érthető legyen, hogy annak megvalósításával és keresztülvitelével nem a megalapított szövetkezetet szolgáltuk, hanem a kartársak érdekeit. És pedig a szövetkezeti tagok érdekeit közvetlenül, a többi kartársakét pedig közvetve a szikvízár alakulására való kihatásunkkal.

Ha visszatekintenek Kartársaink a multba, amikor független és tartozás miatt le nem kötött Kartársaink is a szikvíz literjéért általában 12 fillért fizettek — és nézik a mostani állapotot, amikor a szikvízadó több, mint literenkénti egyfilléres külön terhe mellett sem emelkedett literenkénti 10 filléres ár fölé, akkor megérthetik, hogy összetartozásunk és önzetlen fáradozásunk nem volt hiábavaló.

Ugyanis, ha a Ven-Ko-Ká a mostani literenkénti 8 filléres szikvíz árával a piacon nem volna, úgy ma, a multból ítélve, a szikvíz ára literenként legalább 14—16 fillér lenne a szikvízadóra való hivatkozással.

Ez a Kartársak előtt első pillanatra úgy néz ki, mintha a kérdés közelebről nem érintené az ipart. Pedig nagy tévedés. Tessék csak számolni.

Egy év alatt csak a fővárosi vendéglősök és koresmárosok legalább 15 millió liter szikvizet adnak el a statisztika szerint. Ha most a Ven-Ko-Ká mai literenkénti 8 filléres ára és a volt szikvízárak mai 10 filléres ára közötti 2 filléres különbözetet vesszük számítási alapul, akkor kitűnik, hogy a szikvízgyárak az ipar tagjaitól 15 milliószor 2 fillért, vagyis 300.000 pengőt vonnak el évenként azon hasznon felül, amely nekik a Ven-Ko-Ká ára mellett is megmaradna.

Ez az évi 300.000 P összeg nem csekélység az ipar tagjaira nézve, mert ha ez kezeik között megmaradna, sok kölcsönigényléstől és más terhes kötelezettségtől megszabadulhatnának.

De most tessék csak számításba venni, hogy hol állna ma a vendéglátó ipar, ha a Ven-Ko-Ká-t már 10 évvel ezelőtt megalapították volna az ipar vezető emberei?!

Vegyük a mai Ven-Ko-Ká vízárát, a literenkénti 8 fillért és a kartel által 10 éven át általában tartott literenkénti 12 filléres árat számítási alapul és csak mai évi 15 millió literes fogyasztást, pedig úgy az ár, mint a fogyasztás az elmúlt 10 év alatt sokkal nagyobb volt. Akkor egy év alatt a vendéglátóipar a szikvízgyárak tisztességes megélhetésének veszélyeztetése nélkül kidobott a zsebéből 15 milliószor 4 fillért, vagyis évi 600.000 pengőt, ami 10 év alatt 6 millió pengőt teszi ki az időközi kamatok nélkül.

Hát mostan kérdelem, nincs szükség a Ven-Ko-Ká-ra? Nem szolgáljuk a közélet eredményesen és önzetlenül? Szabad iparostársainknak józan ésszel ezen alapítást mellőzni, vagy éppen lekicsinyelni ahelyett, hogy belépésével erősítse?!

Akárkinek és akárminek is tartsa magát bármelyik iparostársam, nem tud gondolkozni, ha nem látja be — különösen az anyagilag másra nem szorulóknak —, hogy neki a helye az összesség érdekében a Ven-Ko-Ká tagjai sorában van.

Ma nem így állna a vendéglősipar helyzete, ha 10 év előtt a kari összetartás életre hozta volna a Ven-Ko-Ká-t.

Ma lenne a vendéglősiparnak a 6 millió pengőből egy jól ellátott és az ipar terén nem boldogult öreg kartársat befogadni képes otthona, lehetne egy jól támogatott nyugdíjalapja, sőt egy kellő alaptőkével ellátott saját bankja is úgy, hogy a tisztességes törekvésnek nem kellett volna megalkodnia az idegen s nagyon drágán megfizetett kölcsöntőke előtt.

Sajnos, a multon túl vagyunk, akkor talán sokan a közből és nem a közért éltek, de előttünk a jövő, ezt még megmenthetjük, ha összetartók és egymás önzetlen munkáját megbeesülők leszünk.

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Vezérigazgató: **Klaber Miksa**

Pincészet:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM

Telefon: 69-6-98

Városi iroda:

BUDAPEST, V. ARANY JÁNOS U. 10

Telefon: 14-2-62.

Borközraktár és Borértékesítő Részvénytársaság

Petőfi út 10—12. Budafok Telefon: A. 69-8-01.

A közért lelkesedőket és dolgozókat ne irigyeljük, ne kisebbsítjük igaztalanul, hanem becsüljük meg és sorakozzunk melléjük, hogy a következő tíz év helyrehozhassa a mult mulasztásait.

A beszéd, a szónoklat, bármily szép is legyen, nem ér semmit, *a mai világban tettek kellene*, s csak akkor nem marad el az eredmény, ha a helyes tettek követőkre találhatnak.

A Ven-Ko-Ká-ban a közcélta nagy eredményrel szolgáló tett megvalósult minden kritikán felül, s ma már a szikvízkartel tagjai sem esküsznek a bukására, hanem saját létükért esdekelnek a Ven-Ko-Ká-nál.

Ezt a létet mi nem tagadjuk meg tőlük, de arra kényszerítjük őket, hogy a multat vissza ne hezhassák főként az árak tekintetében.

Ezért a Ven-Ko-Ká-nak a jövőben is erősen és megdönthetetlenül kell állnia, s ezért, valamint az ipar jóléti intézményeinek támogatása végett kell az ipar tagjainak felsorakoznia — de különösen a kölesönre nem szoruló, független kartársaknak — a Ven-Ko-Ká tagjai közé.

Erre kérjük és figyelmeztetjük kartársainkat, amíg nem késő, s addig, amíg egy készülő vevő védelmes kartellel nem lesznek újból beskatulyázva.

Ennek bekövetkezte esetén azután bennünket ne vádoljanak az ipar nemtörődöm tagjai, mert akkor azután a szövetségi tagok függetlenségének megvédése mellett mi emelünk jogos vádat ellenük közönyösségük következményeiért.

Ezek az utolsó felvilágosító és intő szavaink felelős állásban levő és a többi kartársainkhoz. Jól szívleljék meg az ipar javáért és anyagi boldogulásáért önzetlenül dolgozó iparostársuk szavát.

Az 1934-es évjáratú borok helyes kezelése.

Fuchs Elemér, a budafoki állami pincegazdaság igazgatójának 1934 dec. 9-én tartott rádióelőadása.

AZ 1934. ESZTENDŐBEN olyan időjárással ajándékozta meg az Uristen a magyar földet, amilyen minden emberöltőben egyszer szokott előfordulni. A természet csodálatos játéka következtében az idén egy hónappal előbb virágzott ki a tavasz, 3—4 héttel előbb borultak virágba a szőlők. És bár az idei nyár valahogyan hűvösebb volt a rendesenél, szárazság is jelentkezett, a szőlők végig megtartották 3—4 hetes tavaszi előnyüket. A kedvező időjárás következtében kifejlődött szőlőbogyókat a szeptember elején bekövetkezett párnapos esőzések megrepszítették és a rothadás oly nagymértékben lépett fel, hogy a tavalyi közepes termésnél országos átlagban 50%-nál kevesebbet tett ki a szüreti eredmény. A szőlő érésének derekán fellépett káros esőzések azonban csak a mennyiséget tudták lerontani, a minőség az egész országban olyan volt, amilyen a ma élő emberek életében nem fordult elő. Még a gyengébb szőlővidékeken is a szőlők legalább 20-fokos mustokat adtak. 30—35-fokos mustok igen gyakoriak voltak, de hallottunk 40—50 fokosokról is. Ezeket a majdnem szirupsűrűségű édes mustokat a Klosterneuburgi mustmérővel nem is lehetett megmérni, mert ezek fokbeosztása csak 30-ig terjed. Miután a Klosterneuburgi mustmérő súly %-ot mutat, vagyis használatánál mindig azt tudjuk meg, hogy 100 súlyrész mustban hány súlyrész a cukor, a nagyon édes mustoknál azok 1 kg-ját és nem 1 literjét keverjük 1 liter vízzel. A 17.5 C°-ra lehűtött keverék cukorfokát a Klosterneuburgi mustmérővel megmérve, a nyers cukorfokot 2-vel megszorozzuk és ez a szorzat adja a nagyon édes must cukortartalmát. Ha a hígításnál 1 liter mustot keverünk 1 liter vízzel, a mustmérő a valóság-nál több cukrot mutat. Ha a must már erjedésnek indult, akkor a mustmérő adatai nem használhatók.

A szőlőgazdák részéről általános volt az idén a panasz, hogy a mustok erjedése nem volt normális lefolyású. Az erjedés menete vontatott volt, sok helyen megakadt és a gazdák egészen tanácstalanul állottak. A rendellenes erjedési folyamatot részint a mustok túlsok cukortartalma, részint pedig a szeptember eleji esőzések folytán fellépett rothadást előidéző gombák okozták. Az igen magas cukortartalmú mustok túlságos töménysége, az élesztő működését befolyásolta, amennyiben táplálkozási és egyéb zavarokat idézett elő. A túlsok cukor tehát erjedést gátló hatást fejtett ki. A rothadást okozó penészgombák pedig egyrészt megbénították a must némely értékes alkotórészeit, másrészt kellemetlen ízű- és szagú termékeket hoz-

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

a
KÖBÁNYAI POLGÁRI
SERFŐZDE

gyártmánya.

Magyar Játékkártyagyár R.-T.

Piatnik Nándor és Fiai

Budapest, VII., Rottenbiller ucca 17. sz.

Telefon: 31-0-63, 45-3-71. :: Alapított 1824.

Az OTI- és adórészlet pontosan fizetendő, másként a kedvezményt megvonják!

SCHILLINGER MIKSA

húskülönlegességek

Előkelő szállodák, vendéglők
szállítója

BUDAPEST,

VII., Király-u. 15. Tel.: 42-8-66.

tak létre. Ezek a gyorsan szaporodó penészgombák elnyomták a jó élesztőket és emellett elfogyasztották előlük a tápanyagok jelentékeny részét. Az élesztők erjesztése tehát így sok helyen megakadt, amely bajt még az idei őszi meleg időjárása is fokozta, amennyiben túlmelegedés következtében egyes helyeken a tejsav baktériumok is elszaporodtak, melyek a cukrot tejsavvá és más kellemetlen ízű anyagokra bontották. Módomban állott az utóbbi hetekben az ország, úgyszólván összes borvidékeit bejárni és megállapíthatam, hogy az olyan termelők mustja, akik az idei rothadt, penészes szőlőből készült mustjukat azonnal a sajtolás után jó erősen megkénezték, lenyálkázták, azután a mustot megszellőztetve, még az erjedés megindulása előtt fajélesztővel beoltották, szépen kiejedt és az újbor semmiféle rendellenes elváltozást nem mutat. Ahol azonban a rothadt, penészes szőlőből készült must erős bekénezését, lenyálkázását elmulasztották, ott barnatörés, tejsavas erjedés lépett föl, sőt az egyik vörösborvidéken még keseredést, a vörösborokra jellemző betegséget is megállapítottam.

Az alkoholnak az élesztőre gyakorolt hatása következtében a mustban 25%-nál lényegesen több cukor a legkedvezőbb körülmények között is csak nehezen erjed ki. Ha a mustban 27% cukor volt és ez rendkívül kedvező körülmények között teljesen kiejedt, akkor ebből 17–18% alkohol képződött. Ezen alkohol az élesztő további működését megakasztotta és azért több alkohol nem jöhetett létre. Ez a maximális alkoholtartalom természetes úton csak rendkívül kedvező körülmények között képződhetik. Miután pedig az erjedésre az idén a penészesek is gátlóan hatottak, nem képződhetett ily magas alkoholtartalom. Az idei 30–40% cukrot tartalmazó mustokban maga a cukor is gátolva az erjedést, sok helyen csak 11–12% alkohol képződött s a többi cukor legalább egy ideig nem erjed el, a borok édesek maradnak. Az alkoholtartalom nagyobb párolgásnak lévén kitéve, ha az erjedést megszüntető alkohol mennyisége a párolgás következtében csökken, a bor további utóerjedése következik be, ami viszont a cukortartalom csökkenését idézi elő. Az idei mustok erjedésénél nagyon helyesen járt el az a szőlősgazda, aki az erjedést 18–20 C°-nál vezette, mert minél jobban sikerült a zajos-erjedés, annál kevesebb baj van most az utóerjedésekkel. Az utóerjedés gyakoribb megismétlődésének elkerülése végett célszerű a bort az erjedés alatt átfejteni, miáltal nagyobb élesztőképződést érhetünk el. Így az élesztő sok tápanyagot fogyaszt s később a tápanyagok hiánya miatt sem állhat be gyakori erjedés.

Miután az 1934-es évjáratú borok magas alkoholtartalom mellett kevés borkósavas sót tartalmaznak és ezek nagyrésze is a magas alkoholtartalom következtében borkó alakjában a borból kiválik, az a veszély fenyeget, hogy szakszerű ászoklás, ápolás és kezelés nélkül, a fiatal borok esetleg

sok borkövet választva ki, savtartalmuk annyira letompulhat, hogy ez az ízbeli összhangot zavarhatja, a borok savszegények lesznek és a minőség nem lesz olyan, amilyent a szőlősgazdák, vagy vendéglősök ezen rendkívül jó évjáratról elvárhattak volna.

A csekély savtartalommal együtt jár a barnatörés veszélye, mely ebben az évben különösen nagymértékben lépett föl, mind a fehér, mind a vörösboroknál. Mindent el kell követnünk, hogy az amúgy is csekély savtartalmat a bor el ne veszítse és így a barnatörés felléptét ezzel is lehetőleg megakadályozzuk. Nagy baj az idén, hogy termelőink a magas cukortartalmú borokat sokáig hagyják a seprőn. Ennek egyebek között az a hátránya, hogy a seprő bomlásnak indul és újra nitrogéntartalmú anyagok kerülnek a borba, amelyek az élesztő táplálékául szolgálnak s az folytatja életműködését és tovább erjeszt. Pedig a további kezeléssel feltétlenül korlátozni kell az utóerjedést, nehogy a cukor erősen megapadjon, annál is inkább, mert a borban még ki nem erjedt invertcukrot a becsületos vendéglős mindig értékeli és mint szeszellenértéket meg is fizeti. Az utóerjedések elkerülése céljából gyakori fejtéseket alkalmazunk, esetleg szűrjük az újbort, miáltal a bor fehérjetartalmát, az élesztők tápanyagát a minimumra csökkentjük. Az a termelő, aki az első fejtést — eléggé helytelenül — eddig nem hajtotta végre és mustját nem nyálkázta le, a fejtés megkezdése előtt győződjék meg arról, vajjon barnatörésre nem hajlamos-e bora? Töltsön meg egy palackot háromnegyed részig a lefejtendő borral, dugaszolja le lazán és tartsa a jól összekevert bort egy-két napig szobahőmérsékleten. Ha a bor felső rétegében rövidesen szivárványszerű színváltozást veszünk észre s később barnulást, mely azután egyre lejjebb terjed, míg végre az egész bor egyformán sötét, vagy barnás-sárga lesz, továbbá a bornak sajátságos főtt borra emlékeztető, majdnem avas levegőízét és szagát érezzük, ez a bor barnatörésre hajlamos. Az ilyen bort az első fejtés előtt a törésre hajlamoság mérve szerint hl-ként egy-három darab 10 grammos káliummetabiszulfid tablettával megkénezzük. A tablettákat tüll, vagy ritkaszövésű vászonzacskóban az akonanyílán keresztül a borba lógatjuk és feloldása után a bort a seprő felett jól felkavarjuk. A bort azután 8–10 nap múlva szabályszerűen, nyíltan lefejtjük a seprőről. A már barnára törött bort csak sok fáradsággal hozhatjuk némileg helyre, gyakran teljesen menthetetlen. A bort jól megkéneztett hordóban nyíltan átfejtenek és 8–10 napi pihentetés után hektoliterenként 10–12 gr. csersav és 18–20 gr. zselatinnal megderítjük.

Springut Henrik tojás-
nagykereskedő
Budapest VI, Vasvári Pál u. 10. Tel. 2-17-54.
Számos budapesti kávéház, étterem és vendéglő
állandó szállítója.

Ha a bor erősen zavaros, szűrjük bele kénezett hordóba és néhány nap múlva derítsük. A műveletet szükség szerint megismételjük. A törésben volt, de már egészséges borokat célszerű kemény borokkal házasítani.

Ha a zajos erjedés után, első fejtés előtt a borból vett minta többé-kevésbé felhősen zavaros, kellemetlen, esípös, szúros, káposztára emlékeztető ízű, emellett a benne fejlődő szénsavtól pezseg, tejsavas erjedésnek nevezett borbetegséggel van dolgunk. A baj úgy jött létre, hogy a mustot rothadt szőlőből szűrtük, vagy igen nagy hordóban erjesztettük, az erjedési hőmérséklet a meleg következtében 35 C°-ig emelkedett és hogy az első fejtést nem végeztük el kellő időben. Ha a betegség nem nagyon rontotta el a bort, pasztörözéssel a baj további terjedését megakadályozhatjuk. Erős esersavzselatinos derítéssel (10 gr. esersav, 10 gr. zselatin hl-ként), friss musttal való újra áterjesztéssel a bor betegségét enyhíthetjük.

Ha az első fejtés előtt a hordóból vett vörösbor minta pár napos állás után elveszíti színének élénkségét, majd szennyessbarnára változik s a borban csokoládészerű üledék rakódik le, erősen érezhető keserű utóíze van, a keseredés nevű betegséggel állunk szemben. A baj továbbterjedését pasztörözéssel gátolhatjuk meg. Ha a bor igen keserű, csak pálinkafőzésre használható.

Az egészséges, lefejtett borok további kezelésénél ügyeljünk arra, hogy a hordók állandóan telve legyenek, a pince hőmérséklete lehetőleg 10-12 C°-os legyen. A nagyon hideg pince nem jó, mert a magas alkoholtartalmú boroknál nagymérvű borkókválás jöhet létre, amit pedig mindenáron meg kell akadályoznunk.

Óvatos és szaktanácsainkat megfogadó gazdáink és vendéglőseink még ezen egészen különleges évben termett egészen különleges borokat is megfelelő helyes kezeléssel nemcsak megvédhetik nem kívánatos elváltozásoktól, hanem azokat a bor természetesen, helyes fejlődésének vezetése, irányítása és elősegítése mellett ezen esodaévhez méltó borokká fejleszthetik. Módomban állott néhány nappal ezelőtt *Elter* Lajos ny. testőrkapitánynak a badaesonyi szőlőhegyen levő pincéjében fekvő, magas cukortartalmú tüzes kéknyelű borát megízlelni és elbírálni. Ez a bor már ma egy valóságos virágcsokor. Belőle megfelelő kezeléssel egy minden száz évben egyszer előforduló, esodálatos finomságú és zamatú aszú válhatnék és a magyar föld ezen legnemesebb produktuma a termelő vagy vendéglős pincéjének ékességét képezhetné, emlékeztetőül az Ur 1934-ik esodálatos esztendejére.

Aktuális kérdések.

— **Marencich Ottó** noteszéből. —

SOK FÁRADÁS ÉS érdekegyeztetés után — ad augusta per angusta — mégis csak kiépíthető lesz az ipar önvédelme: a szállodák helyes kategorizálása és a minimális árak bevezetése.

Hálátlan és tüskés feladat. De nagyobb károkat előz meg s ezért hasznos: tehát állni kell... Kétségtelen, hogy objektív összehasonlítás alapján Budapesten a szállodák és az ellátás olcsóbbak, mint bárhol külföldön. Mindenkit kielégíteni azonban nem lehet. Vannak, akik a maximális szolgáltatások követelése mellett a legminimálisabb árakat is sokalják. Vannak, akik egy rókáról két bőrt nyúznának... Olcsón vásárolt pengővel még a legolcsóbbnál is olcsóbb szolgáltatásokat kívánnak. Ma divat az alkú. A szállodaipar az árrombolással, az ilyen árpolitikával önmagán nem segít. Ezzel egy idegennel sem hozható több az országba. Ellenkezőleg evvel kárt okozunk önmagunknak, az államnak és a gazdasági életnek. A belföldi közönség lecsökkent teherbíró képességét a magas önköltségekkel, — amelyeket elsősorban a drága közszolgáltatások, a sokféle és magas közterhek okoznak, — összeegyeztetni csak a szállodák legszorosabb együttműködésével lehet.

Az utóbbi években több mint egyharmaddal csökkentek a szállodai árak. Nem nehéz számadás. Volt-e valaha ennyi felesleg? Befektetéseink felélését vajjon meddig bírjuk?

*

Mit tegyünk? Az árrombolás megakadályozásán kívül folytanunk kell szívós és rendszeres munkánkat a közszolgáltatások és a beszerzések reánk nézve oly fontos kérdésének megoldásáért: áram, víz, telefon, gáz, stb., továbbá a kartelizált nyersanyagok és ipari cikkek olcsóbb beszerzéséért. Nem várhatjuk a közszolgáltatások árának általános revízióját. Nagyobb súlyt kell helyeznünk speciális szakmai sérelmeknek orvoslására. A közterhek oly sokfélék, hogy külön-külön nem is bírálhatók el. Csak *együttesen*. Különösen áll ez a különféle díjakról, illetékekről, bejelentőlapokról, záróra, tánc és egyéb díjakról, stb....

Egyenként egy-egy nádszál, együtt az ipart fojtogató gyilkos hinár, amelyből csak az erők végső megfeszítésével van, — ha van menekvés.

Meg kell érttetni hatóságainkkal, hogy hiába áldoznak újabb és újabb százezreket propagandára, ha ezeket az ártalmas terheket nem tudják megszüntetni!

Kereken kimondom: *A vízumdíjak és a bejelentőlapok 48 filléres díjának megszüntetése kellett*

KÁDÁR MIKLÓS

Használt

evőeszközök, teáskannák, gyufafartók, üveg- és porcellánárak olcsón

KÖLCSÖNEDÉNY

VIII. ker., Népszínház ucca 55. szám. — Telefon: 44-3-89. — Telefonhívásra házhoz jövök

Kisegítő pincért a genfiektől (tel.: 39-3-62.) és a Nemzeti Munkaközponttól (tel.: 38-3-55.) rendeljünk

volna, hogy megelőzze az újabb idegenforgalmi propagandaköltségeket. Vajjon lehet-e eredménye az újabb propagandának, ha az idegenforgalmi „vevőt”, a vendéget, tárt kapú helyett vizumdíjjal fogadjuk, ha a néhány pengős napi szobaárhoz 48 filléres bejelentési díjat kell felszámítani?!

Idegenforgalmi propaganda és vizumdíjak: tűz és víz... nem is értem, hogy férnek meg együtt egy költségvetésben?

Minden biztató tünet ellenére hihetünk-e idegenforgalmunk jövőjében, szabad-e tőkéinket iparunkba fektetni, szabad-e terheket vállalnunk... ha ennyi küzdelem után még áll a vizumdíj és más határszéli vexatura?

*

A Kurkomissiónak csak örülni tudnánk, ha megalakulását a vizum eltörlése előzte volna meg. A fürdőváros gondolata nem utópia. Eredményt az új szerv is csak úgy érhet el, ha az állam, a főváros és a gyakorlati férfiak minden eszközzel támogatják. Ez utóbbiak csalódottan látják, hogy a külföldi vendégért folytatott versenyben hendikeppelve vagyunk, vizum, sokféle és magas közterhek és drága közszolgáltatásokkal. Mindennek ellenére a Kurkomissió elnökének, Sipőcz Jenő főpolgármesternek és igazgatójának, Szviezsényi Zoltánnak szívós munkájától eredményt várunk. Várjuk elsősorban a legégetőbb kérdés megoldását: a Szent Gellért turista szálló visszaalakulását fürdőszállóvá... Ha nem utópia a fürdőváros... akkor nem utópia a fürdőszálló. Hinnünk kell mindnyájunknak a fürdőszálló létjogosultságában, annyi-val inkább, mert kitűnő vezetőinek újabb alkotása betetőzte a hullámfürdő sikerét. Ezzel az alkotással immár télen-nyáron... egészségesnek betegnek egyaránt kitűnő fürdőszállodája a Szent Gellért. Ma kényszerből nem az. Ezért mondjuk: szálloda egyelőre elég van... sőt fürdő is... fürdővendégre és szállodavendégre van szükségünk! Első konkrét eredményeként ennek a kérdésnek megoldását várjuk a gyógybizottságtól.

*

Közép és kisebb szállóink mostohái idegenforgalmunknak. Ezeket a szállodákat a külfölddel összehasonlítva meg kell állapítanunk, hogy építkezés, felszerelés, tisztaság, rend, kiszolgálás, ellátás tekintetében megállják helyüket... Sok tekintetben a hasonló külföldi szállókat felülmulják. Araik olesók. De nemcsak a versenytársakkal kell megküzdeniök, hanem a közpénzen fenntartott fővárosi turista gyógyszálló versenyével is, amely önköltségi áron alul is adhat szobákat... de a magánvállalkozó miből fedezze a deficitet? Ha életet és erőt kívánunk idegenforgalmi iparunkba önteni, elsőnek ezt a fővárosi versenyt kell megoldanunk, s így folytathatjuk munkánkat tovább.

HELLER SAJTOK IZLETESEK!

Nem rekrimináció ez... csak mindkét fél érdekét szolgáló józan felismerés. Hálásak leszünk a fürdőkomissiónak, ha fürdőszállodáink ellátására megfelelő számú fürdővendéget toboroz, amivel egyben elősegítette az egész szállodaiparnak, kicsinek-nagynak egyaránt, fejlődését.

*

Az Alliance Internationale l'Hotellerie, a nemzetközi vonatkozású idegenforgalmi problémák fóruma. Elnöke, C. Pinchetti, jövő év május elsejére megválik tisztétől. Munkájának sokat köszönhet a nemzetközi szállodaipar. Számos kezdeményező lépése később fogja még áldásos hatását éreztetni... Az új elnök Sir Francis Towle. Az új elnökkel az Alliance székhelye is megváltozik. Páris után London... Bár valóra való szimbólum volna. Páris idegenforgalma szenved, apadó... Londonban a leküzdött válság óta nagy fellendülés, különösen az idegenforgalomban. A magánvállalkozás két új nagyszállodát létesített: a Cumberland-ot 1000 szoba, 1000 fürdőszobával... a Mount Royal-t, 700 szoba, 700 fürdőszobával. Intőjel olyan atmoszféra teremtésére, amely kívánatos üzletté teszi a szállodavállalkozást. Ehhez csak egy út vezet: a meglevő vállalkozások fellendítése.

Különös vendéglők.

- Táberi Kornél adatgyűjtése. —
- Második és befejező közlemény —

Végigmehetnénk Európa legtöbb nagy városán, csaknem mindenikhez fűzik az idegent jóízű, mulatságos, néhol egzotikus emlékek. A bouillabaisse-kocsmák vaskos hallevesei Marseilleban, a veneziai osteriák scampi vagy a római trattoriák parmezános és paradicsomos makarónija, a nürnbergi Bratwurst-Glöcklein, a Wiener Schnitzl és müncheni Eisbein, vagy Weisswurst, a stockholmi hors d'oeuvre harminc-negyven tálkája, a pesti esirkepaprikás vagy az Erdélyből fölhozott fatányéros és annyi más, amit persze egytől-egyig föl sem lehet sorolni, mind egy-egy kis témakört jelent az utazó idegen számára.

Ami a kulisszák mögött van, arról azonban nem tud semmit. Hogy például mennyi melléküzem is akad.

A nagyvállalkozások nemcsak tisztára vendéglő-reszorttal foglalkoznak, — amint jeleztük, — gyártanak és kereskednek is. Kávé- és borüzlet,

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete Borpincészete

Fajborok, tömegborok, csemegeborok hordótételekben.

BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

Telefon: 11-5-57.

BUDAFOK, PETŐFI-ÚT 40. SZÁM.

Telefon: 30-6-67.

Szilveszter estén a magyar anyák javára búzavirágot árusítsunk!

FARKASüvegcsiszoló és tükörborító üzeme, V. Balaton ucca 12/a. Telefon: 27-3-78.
Csorba kávéspoharait olcsón kijavítom.

pékség és cukrászda, stb. van a kezük alatt. Saját műhelyek ezüst-evőeszközök és konyhaedények gyártására és javítására, sokféle gazdasági eszköz, asztalos-, kárpitos-, szappanos-, mosó-, nyomda-üzem.

A kereskedelmi üzemeket bankokban szerzett könyvvezetői és egyéb tapasztalások alapján rendezik be. Van külön statisztikai iroda minden egyes nap eredményeinek kimutatására, a különböző áruk használatának megvizsgálására, író- és számológépek, stb.

De akármennyire kihasználják a technika vívmányait, a vendéglőüzem sikerének alapja mindig az, hogy milyen pszichológiát tudnak alkalmazni a vendég körül, a *bánásmódot* illetően. Semmiféle technika, semmiféle áresökkentés — gyakran árrombolás — semmiféle ravaszkodás nem használ tartósan, ha a vendégnek megadni nem tudják az igazi, állandó jóérzést, ha nem tudják a jogos kívánságait teljesíteni.

Persze ez nem mindig könnyű, kezdve azon a régi, legsimplább dolgon, hogy az egyik vendég ablaknyitást óhajt, a másik pedig csak úgy marad ott, ha esukva az ablak. Hogy mi mindenre kell ügyelni, azt egy groteszk apró eset világítja meg. Folyton szaporodott a panasz egyik vendéglőben, hogy kemény a hús. Megvizsgálták nyersen, megvizsgálták sülve és főve, de nem találták rágósnak. Később derült ki, hogy a régebbi solingeni acélkések helyett kísérletképpen másfajta pengéjűt használtak és ez a géppel való tisztogatásuktól hamar eltompult. Így támadt a vendégnek az az érzése, hogy a hús nem elég puha.

Még az időjárás, vagy a politikai események sora is állandóan befolyásolja a vendéglői fogyasztást. Bizony, nemesak a tengeren vesznek észre hasonló hatásokat.

Talán legnehezebb a hajókon kielégíteni az igényeket. Az első napon, vagy napokban óriásinak látszik mindenki étvágya, de ha kissé kedvezőtlen a hajó mozgása, egyszerre megváltozik a helyzet.

Érdekes különfajta világ a hajók konyhája. El kell, hogy lássa magát napokra, hetekre, néha hónapokra is, de bármily nagy ez a mennyiség, eltörpül amellett, amivel a gépeket kell etetni. A kazánfűtés sokkal többbe kerül, mint az utasélelem. Pedig enormisnak látszó az utóbbi is.

A Columbus óceánjárón például egy newyorki utra, kétezerhatszáz személy részére a következőket viszik:

38.400 kg friss húst, 10.000 kg szárnyast, 9000 kg halat, halkonzervet, 1200 kg főzelékfélét, 1800 kg hüvelyest, 4250 kg cukrot, 1700 kávét, 50.000 burgonyát, 20.000 kg lisztet, 7500 kg vaját, 10.000 doboz főzelékkonzervet, 1200 liter étolajat, 16.000 liter tejet, 70.000 db tojást, 40.000 db narancsot, almát, stb.

Svábbogár, ruszni, csótány stb. ellen
ENTOX (poralakban)

Szállítja, vagy helyiségeit karbantartja
GRÜNFELD SIMON

vegyészeti laboratoriuma

Budapest, VIII., Kálvária-tér 18. — Telefon: 42-7-01.
Megbízások megbeszélése végett megbizottunk megjelenik.

Ehhez jönnek az italok:

9000 üveg bor, 2500 üveg pezsgő, 3000 egyéb szeszesital, 15.000 üveg ásványviz.

Dohányzók számára: 18.000 db szivar, 120.000 db cigaretta, 750 csomag pipadohány.

Az ételeket és italokat négy melegkonyha, öt hidegkonyha, négy kávékonyha, egy rituáliskonyha és egy személyzeti konyha szolgáltatja, vannak aztán még cukrászatok, pékségek, halkezelő, hús-földolgozó üzemek, burgonyahámogatógépek, főzeléktisztogató-helyek, stb.

A 718 személy főnyi személyzetből 530 a gazdasági részhez tartozik. Ebből az adminisztrációt tiz, a konyhát 13, a kiszolgálást 357 személy látja el. Van aztán még 32: a fodrász, a fényképész, a szabó a liftkezelő stb. munkához.

Magával visz továbbá a hajó:

6700 db asztalterítőt, 44.000 db szalvétát, 30 ezer db törülközőt, 6000 db ágylepedőt, 7 ezer db párnahuzatot, 17000 db pincér-törölő és tányérkendőt, 2000 db matracot huzattal, 2200 db tollaspárnát, 2 ezer db egyéb párnát, 5 ezer db gyapjutarakót.

Azonkívül nagyszámú személyzeti holmit, szakácskötenyt, szakácskabátot, mészároskötenyt, stb. Mindezt a hajóstársaság mosódája a megérkezés után három nap alatt kimossa és kivasalja.

Legújabb és bizonyos tekintetben legtöbb egyéni ötletességet kívánó vendéglői üzemek azok, amelyeket a hosszujáratú repülőgépeken és Zeppelineken kellett berendezni. Szállodai és vendéglői szakemberek, mérnökökkel együtt különleges, eredeti módszereket eszeltek ki. Egész csomó új találmányt alkalmaztak a tűzbiztonság miatt, a helynek korlátoltsága miatt. Az ételek anyagára és elkészítési módjára is nagyon gondolniok kellett. Targyaltak a diétákhoz jóléző orvosspecialistákkal épp úgy, mint konyhaedények és más hasonló tárgyak tervezőivel és készítőivel. Ma, amikor három-négy nap alatt akarnak eljutni jóformán leszállás nélkül Amsterdamból Batáviába, az ilyen vendéglői üzemek fontossága is nyilvánvaló.

A vendéglői reformok egyrészét más alkalmakkal ismertetjük.

Szt. LUKÁCS

gyógyfürdő és gyógyszálló
a reumás betegek évszázados gyógyhelye.

Télen, nyáron nyitva
Tel.: 56-0 80.

Gondoljunk jövőnkre: lépünk be a Nyugdíjegyületbe!

Nyugdíjegyületünk.

Az iparosnyugdíj egy régi és bevált intézménye.

Irta: **Bolgár Menyhért** titkár.

A MAI NAGY BIZONYTALANSÁGBAN minden józanul gondolkozó kartársunknak legelembb kötelessége, hogy munkaképtelenség avagy aggkor esetére magát, elhalálozása esetére pedig családját biztosítsa. E cél elérésére legalkalmasabb a nyugdíjbiztosítás. Ennek nagy előnye az életbiztosításokkal szemben az, hogy a havonta folyósítandó nyugdíj — éppen a csekélyebb összeg miatt — el nem spekulálható, míg az életbiztosítási időpont elérésekor egy összegben kifizetésre kerülő nagyobb összeg valamely szerencsétlen vállalkozásba fektetve könnyen elveszhet. Nagyon sok jómódban élt kartársunk ment önhibáján kívül tönkre, akik most öregségükre nyomorogni kénytelenek. Péceli Otthonunk, sajnos, csakhamar szűknek bizonyulna, ha valamennyi tönkrement kartársunkat módunkban volna ott elhelyezni. Ne mondja senki, hogy nincs rászorulva nyugdíjbiztosításra, mert senki sem tudhatja, mit hoz a holnap. Jobbmódú kartársainknak — még ha ma tényleg nem is lennének rászorulva — morális kötelességük a Péceli Otthonon kívül ezen egyedüli szakmabeli szociális intézményünknek a támogatása, mert hogy legyen a szerényebb helyzetben élő és gondokkal küzdő kartársainknak bizalma egyesületünkhöz, ha azt látják, hogy a jómódúak nem támogatják azt! Egy kis önmegtartózkodással még a legszerényebb anyagi helyzetben élő kartársaink is biztosíthatják magukat a kiszámíthatatlan sors mostohasága ellen, hiszen csak napi néhány fillért kitevő tagsági díjról van szó. Igyunk egy korsó sörrel kevesebbet, szívjunk kevesebb szivart és ezzel már meg is van a nyugdíjbiztosításra fordítandó tagsági díj. A mai gazdasági viszonyok között a kisvendéglős amúgyis

csak legfeljebb filléreket takaríthat meg, ezt a napi néhány fillért azonban mégis félre kell tennie, hogy aggkorára magának, halála esetére pedig családjának biztosítson szerényebb támaszt.

Nyugdíjegyületünkre vonatkozólag a belépni szándékozókna a következő részletesebb felvilágosítással szolgálok: Biztosítható évi 1000, 2000 vagy 3000 pengős nyugdíj. A belépés legalább 3 évre kötelező. Aki a tagsági járulék fizetését 3 éven belül bármely oknál fogva megszünteti, befizetéseit elveszíti. Ez minden nyugdíjintézetnél szabály. Ha a tagsági járulék fizetése 3 év után szűnik meg, úgy a befizetett netto tagdíj 75%-a térítettik vissza a tagnak, halála esetén azonban a teljes befizetett tagdíj a hátrahagyott családnak. Ez más nyugdíjintézetnél is így van. Nyugdíj vagy a legalább 10 éves tagság után beálló teljes rokkantság esetében, vagy pedig a 65 éves korban beálló aggkor esetére folyósítatik. Tízéves tagság után beálló rokkantság esetén a biztosított évi nyugdíj 40%-a jár évente a tagnak és halála esetén ennek fele az özvegynek. Számokban kifejezve pl. évi 1000 pengős biztosítást alapul véve 10 év utáni megrokkulás esetén a tagnak évi 400 pengő, halála esetén pedig özvegyének évi 200 pengő folyósítandó. Tíz év után minden további befizetett egy esztendő évi 2%-kal emeli a tag nyugdíjigényét, tehát 11 év után 42%, 15 év után 50, 20 év után 60, 26 év után 70, 30 év után 80, 35 év után 90% és végül 40 év után a teljes 100%-os nyugdíj folyósítandó. Általános szabály, hogy az özvegynek férje után mindig félnyugdíj fizetendő, vagyis ha a férjnek pl. havi 100 pengő nyugdíj folyósított, úgy halála után özvegyének havi 50 pengő nyugdíj lesz folyósítva. A feleség részére azonban önállóan is biztosítható nyugdíj és így a nő éppoly rendes tag lehet, mint férje. Ez esetben a nő tulajdonképpen 1½-szeres nyugdíjban részesülhet. Például egy vendéglős-házaspár egyszerre lép be az egyesületbe és külön-külön 1000—1000 pengős évi nyugdíjat biztosítottak ma-

Olcsó örökáron vehet

— kedvező fizetési feltételekkel is —
elsőrangú kidolgozású, vadonatúj, komplet nagyméretű

automata billiárd-asztalt

az egész országban előnyösen ismert cégünknel.

Az asztalosmunka egy nagy asztalosgyár kiváló készítménye, mely gyár billiárdasztalok előállításában óriási gyakorlattal rendelkezik.

Az asztal lelke: az automata, az Óragyár országosan elismert, ezerszeresen bevált masszív és üzembiztos szerkezete, mely minden visszaélést kizár. Hamis pénzzel nem működik.

Dákó, golyók, posztó, vasalás és egyéb felszerelés mind válogatott, jeles anyagokból készült elsőrendű munka.

Ugy az asztalért, mint az automataért a legmesszebbmenő jótállást vállaljuk.

Keressen fel bennünket még ma, mert a szállítás szigorúan a jelentkezés sorrendjében történik.

ÓRAGYÁR

automata-billiárd osztálya.

BUDAPEST, VIII TÖMÖ UCCA 26. SZÁM.

(Üllői úti Stefánia gyermekkórház mögött.)

guknak. Ha már most a férj pl. 20 éves tagság után elhal, úgy özvegyét a 30%-os félnyugdíj címén évi 300 pengő illeti meg és amennyiben később megrokkán, pl. 25 éves tagság után, úgy saját biztosításából kifolyólag még a biztosított évi 1000 pengő 70%-a, vagyis évi 700 pengő nyugdíj is megilleti. Ez esetben tehát férje után évi 300, saját biztosítása után pedig évi 700, vagyis összesen évi 1000 P nyugdíjban részesül. Évi 2000 pengős biztosításánál természetesen kétszerannyi, évi 3000 pengős biztosításnál pedig háromszor annyi nyugdíj lesz esedékes. Gyermekai részére 14. életévük betöltéséig a tag elhalálozása esetén az özvegyi nyugdíjon kívül alapszabályszerű nevelési járulék is folyósíttatik.

Mindezen szolgáltatmányokat egyesületünk a legkisebb tagsági járulékért nyújtja. Évi 1000 pengős biztosítás után havi 10 tagsági díj és havi 1.30 pengő kezelési díj fizetendő, 2000 pengő után havi 20 és 2.60 pengő és végül 3000 pengős biztosítás után havi 30 pengő tagsági díj és havi 3.90 pengő kezelési díj fizetendő. Ebből minden kartársunk megállapíthatja, hogy nyugdíjgyesületünk hazánk legolcsóbb nyugdíjbiztosítója, mivel ugyanilyen biztosítás után más intézeteknél kétszerannyi tagsági díjat és jóval több kezelési díjat kell fizetni.

Ezek után — a közelgő évfordulóra való tekintettel — minden józanul gondolkozó, a saját és családja sorsát szíven viselő kartársunknak életbevágóan fontos érdeke, hogy az ipartestület kebelében működő nyugdíjgyesületbe mielőbb belépjen. Különösen ajánlatos a fiatalabb kartársaink részére a nyugdíjbiztosítás, mert e révén gondtalan öregségüket alapozhatják meg!

Hivatalos ügyek

Taggyűlésünk.

ELŐLJARÓSÁGUNK október havában elhatározta, hogy az elnökség eddigi serény tevékenységéről taggyűlésen nyilvánosan számoljon be, hogy alkalmat és lehetőséget találjanak tagjaink mind az új elnökség működésének megbirálására, mind a megérlelt problémákhoz való hozzászólásra. Ez a taggyűlés f. é. december 3-án a Vigadó kistermében volt, amelyen tagjaink közül mintegy kétszáz-an vettek részt, akik nagy figyelemmel hallgatták az előterjesztéseket, amelyeket egyhanguan jóvá is hagytak.

A taggyűlést *Malosik Ferenc* elnök a következő beszéddel nyitotta meg:

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat

Budapest, VII, Klauzál-u. 8. Telefon: J. 38-5-58 és 38-5-59.
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül újonnan berendezve!
Legkíméletesebb mosási rendszer!

Igen tisztelt Taggyűlés! Kedves Kartársaim!

Elnöki előterjesztéseim során elsőnek arról az ünnepről kell megemlékezniem, amelyet a múlt hó közepén ült a magyar nemzet: az ország megszabadulását az oláh hordáktól és Horthy Miklós bevonulását Budapestre a nemzeti hadsereg kiesiny, de derék csapatával. (Lelkes éljenzés!)

Túl a háborús összeomláson, túl a forradalmak pusztításain, túl az oláh sereg rabló megszállásán, nemzetünk erkölcsi és anyagi romlásának utolsó óráiban a gondviselés egy egész férfit állított elénk, Horthy Miklós kormányzó urat, aki a maga magyar meggyőződésével és céltudatos akaratával visszavezette nemzetünket arra az erkölcsi és nemzeti alapra, amelyen a Kárpátok öién ezer éven át meg tudtuk fajtánkat őrizni és kultúránkat fenntartani.

Bizalmat öntött a csüggedő, a hitét, a reményüket vesztett magyarokba és rövid másfél évtized alatt elérte, hogy ma Európa erkölcsileg legkonszolidáltabb országa Magyarország.

Ha száz nehéz anyagi gondok között küzd is nemzetünk, de bízva bízik jövődjében és föltámadásában.

Javasolom, hogy ezen taggyűlésből hódolattal köszöntsük a magyar államfőt, Horthy Miklós kormányzó urat. (Éljenzés és taps. Helyes!)

Bár nem kenyerünk a politika, meg kell azonban emlékezniem arról a galád támadásról, amely az elmúlt hetekben nemzetünket érte.

Az a délszláv jegyzék, amelyben bennünket, magyarokat, a marseillei királygyilkosságban „cinkosnak” akar megbélyegezni, méltán háborít föl bennünket. De nem érezzük találva magunkat, visszapattan ez a vád rólunk a vádoló szerbekre, mert nemesak mi, hanem az elfogulatlan kultúrnemzetek is nagyon jól tudják, hogy a magyar és a szerb nemzet közül melyik az, amely a királygyilkosságot üzte! (Ugy van!)

Mi, magyarok, büszke önérzettel és tiszta lelkiismerettel kívánjuk e vádaknak a legalaposabb kivizsgálását. Mi nem leszünk vesztesek, mert a független világsajtó napról-napra megjelenő tárgyilagos cikkei teregetik ki ezen vádaskodásnak valódi és rejtett célzatát. Mind többen és többen nyilatkoznak meg mellettünk, azok mind, akik népünket és kultúránkat ismerik.

Genfben az a férfiú védi nemzeti becsületünket, aki tavaly iparunk száztagú küldöttségét vezette a három gazdasági miniszter elé: *Eckhardt Tibor*. (Éljenzés és taps.)

Javasolom a t. Taggyűlésnek, hogy ezen taggyűlésből köszöntsük *Eckhardt Tibor* főmegbízott urat és biztosítsuk arról, hogy a magyar vendéglátóipar a jövőben még intenzívebben fogja nem-

SIMON KÁROLY utóda **HALÁSZ IMRE** hentesárugyár VIII., Békés u. 3.

Özv. Bandl Ferencné, Keszei Vince, Pannónia-szálló éttermek stb. állandó szállítója

Telefon: 30-1-42

Csak 10 fillért — egy búzavirág ellenében — áldozunk a magyar anyák javára!

zeti kötelességét teljesíteni — a külföldi látogatóink meggyőzését, amivel hitünk szerint nagy feladatának sikeres megoldásában támogatjuk, mert büszkén állítjuk, hogy a külföldi barátaink nagy részét a magyar szállodás és vendéglősipar a maga magas kultúrájú szolgáltatásaival nyerte meg nemzetünknek.

Szomorú kötelességet kell teljesítenem, amikor jelentem *Borvendég* Ferenc főpolgármester úr elhunytát. Sajnos, azt a nagy feladatot, amelyet annyi hittel és bizalommal vállalt és amitől a polgárság annyit várt, nem tudta teljesíteni.

Ez a nagy feladat utódára, *Sipőcz* Jenő úrra hárul, akit új tisztségében nagy bizalommal köszöntünk. (Éljenzés és taps.)

Sipőcz Jenő, mint polgármester, az utóbbi évben számos esetben állt mellénk és fölterjesztéssel fordult érdekeinkben a kormányhoz.

Szívből óhajtottuk, hogy hivatását, szülővárosunk, Budapest javára maradéktalanul tölthesse be és új tisztségében is legyen a budapesti vendéglátóipar megértő támogatója.

Javasolom, hogy a taggyűlés jegyzőkönyvében emlékezzen meg *Borvendég* Ferenc elhunytáról és — továbbá — ugyancsak e taggyűlésből üdvözljük az új főpolgármester urat. (Helyes.)

Ezekután a napirendre térünk át.

A jegyzői jelentésből részletesen fognak hallani t. Kartársaim azokról a kezdeményező lépéseinkről, amelyet ipari bajaink orvoslása végett a kormánynál tettünk. Mióta az ipartestületünk irányítását tagtársaim igen megtisztelő többséggel a kezembe adták, másfél év telt el. Ezt a másfél évet — merem ezt mondani — jól használtuk föl, mert pl. a vendéglátóipar újra szervezéséről szóló programunknak mi, a magunk részéről, eleget tettünk.

Most a tennivalók kötelezettsége az illetékes minisztériumokon van, amelyek — reményünk szerint — már nem sokáig fognak késlekedni a megfelelő és kért intézkedések kibocsátásával.

A mai beszámolóval az a célunk, hogy a fölvetett problémákhoz t. Tagjaink is hozzászóljanak, épp azért kérem t. Tagtársainkat, hogy az előterjesztésekhez szóljanak hozzá.

Még tisztelettel bejelentem, hogy *Felkay* Ferenc tanácsnok úr kimentette magát, illetően később fog megjelenni körünkben.

Szeretettel köszöntöm és üdvözlöm

Pertik Béla főjegyző urat, (Éljenzés.) akinek szíves támogatását az elmúlt időben állandóan élveztük;

Molnár Sz. Dezső ügyész urat, (Éljenzés.) aki nagy elfoglaltsága dacára, mindenkor a legönzetlenebbül rendelkezésünkre állt.

Az elnöki előterjesztések és azok egyhangú elfogadása után a napirendet *Ballai* Károly jegyző referálta.

Mondanivalóimat — kezdte beszámolóját — amelyeket az előljárási tárgyalások során esetről-esetre elég behatóan ismertettünk tagjainkkal, röviden foglalom össze. Inkább csak egy általános képet nyújtok az elnökség tevékenységéről, hogy t. tagjaink megítélhessék azt, vajjon helyesen eslekedtünk-e, jól fogtuk-e meg ipari bajaink orvoslá-

Ifj. Grünwald Mór Ferenc József rakpart 8.
Telefon: 84-3-39. — Üveg és porcellán.

ának módját s kielégítő-e azok a javaslatok, amelyeket az illetékes minisztériumokhoz juttattunk?

Méltóztatnak tudni, hogy azt a programot, amelyet az új vezetőség tisztének átvétele után megalkotott, két részre osztottuk. Az egyik rész az, amelyiknek megvalósítását törvény-, illetőleg rendeletek megváltoztatása útján lehetséges elérni, tehát amelyeket a hatóságoknak kell elvégezni, a másik rész az, amelyet nekünk magunknak kell ki-munkálnunk és nekünk magunknak kell üzletkörü-ünk törvénybiztosította kereteinek megvédésével azt a jövőre átmenteni. Programunknak azon részét, amelyet a kormány és hatóságok megvalósítására vár, teljesen elvégeztük. A kifőző-, a koresmaipar, a termelői borkimérések és általában a vendéglősipar iparjogi problémáit mind feldolgoztuk és azokat az illetékes kereskedelemügyi, pénzügyi és a földművelésügyi minisztériumok elé tártuk. Feladatunk másik részében, melyben az ipartestületi tagok közreműködését kívántuk felhasználni, szintén számottevő eredményességgel munkálkodtunk. — Ezen a területen nem lehetett más támogatást igénybevenni, csak tagjaink áldozatkészségét, de megállapíthatjuk, hogy tagjaink nem nagyon siettek e munka elvégzésére és mégis, ezek a problémák is olyan utra kerültek, hogy a gyakorlati iparvédelem eredményességéről szólhatunk — hála annak a 4—5 ismert és buzgó tagtársunknak! Ez a repülőbizottságok munkája. A repülőbizottság működését a legnagyobb lelkesedéssel és eréllyel végezte és ha összehasonlítjuk ezt a 11 havi munkásságot az elmúlt évek eredményével, úgy hallatlan munkateljesítményt állapíthatunk meg. A jogosulatlan elemektől az ipart ugyan teljesen megtisztíthattuk volna, ha mindvégig a kezdeti lelkesedéssel folyt volna a munka. Repülőbizottságunk november hó végéig 518 ipari kihágást állapított meg, ebből 440 ipari kihágásra, 78 italmérési kihágásra esik. Az 518 esetből a hatóságok ítélettel, dorgálással, vagy egyéb büntetéssel 294 esetet intéztek el, a többi elintézetlen, illetően tárgyalásra kerülő ügy. Ha ezt az eredményt összehasonlítjuk a régi állapottal, látjuk, hogy az elmúlt években az ipari kihágás címen tett följelentések száma alig érte el a 30—40-et. A fölmutatott eredmény mutatja, hogy a repülőbizottságoknak olyan feladatuk van, amelyekkel a hatóságok mellett a legintenzívebben tudjuk az iparvédelmet folytatni.

A bizottságok munkájával azonban több ipari probléma is merült fel. Ezek között jelentékeny a hentesipar vendéglői ipar kisajátítása. A hentesek a tömeges följelentések után védekezést kerestek. Szerették volna a hatóságokkal, a Kamarával, más testületekkel álláspontjukat elfogadtatva a lanyhaságból meg nem támadott eddigi gyakorlatukat törvényesíteni. A hentesekkel több tárgyalást folytattunk. A budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnökségének vezetésével épp a legutóbb dőlt el a vitánk, amelyet a Kamara ipari osztálya, majd a Kamara teljes ülése döntött el azzal a megállapí-

KITÜNŐ ÉS MEGBIZHATÓ

ZENEKAROKAT

felelősséggel esakis az Országos Magyar Zenész Szövetség Közvetítő Irodája útján (VII. Erzsébet krt. 9-11. Newyork palota, telefon: 44-0-16) kaphat!

Hivatalos közvetítő: *Augenfeld Jenő.*

tásával, hogy kocsonyát és aszpikot a hentes is készíthet és árusíthat, azonban rántott húst nem készíthet és nem árusíthat. E rendezés csak részeredmény, azért a hentesipar üzletkörének tüzetesebb kijelölésére kell törekednünk. Kétségtelen, hogy a repülőbizottság a többi problémákat is kiérlelte. Ilyen pl. a kifőzések ügye. A kifőzések, mint tudjuk és érezzük, igen kedvezőtlen hatást gyakorolnak iparunkra. A kifőzés szabadipar lévén, sokkal jobban és könnyebben mozoghat, de sokkal jobban és könnyebben vissza is élhet ezzel a mozgási szabadságával, ami sok esetben a repülőbizottságok által feljelentett esetek során kitűnt, hogy mikorra a feljelentett esetek tárgyalására került a sor, az illető kifőző már a harmadik helyen működött, vagy végleg eltűnt.

A kifőzőipar üzletkörének rendezésére még februárban adtuk be emlékiratunkat, ezt az emlékiratot a kereskedelemügyi minisztérium sokszorosította és megküldötte az ország összes kamaráinak.

A Kamaráknak megnyilatkoztak a vidéki általános ipartestületek vendéglős szakosztályai és annyira megérett már ez a dolog, hogy a minisztérium egy ankétet hív össze a közeljövőben ez ügyben. Ha lehet, úgy ezen az ankéten bekapcsoljuk a többi ipari sérelmeket is, ha nem lehet, akkor ezeket az ügyeket külön és önállóan fogjuk dűlőre juttatni.

A kifőzőipar üzletkörének szabályozását ez évi jelentésünkben összefoglaltuk. Azt hiszem ezt részletezmem felesleges. Két javaslatunk volt. Az egyik a kifőzőipar megszüntetéséről, illetve békebeli kereteire, az ú. n. kosztadásra való visszaszorításáról szól, a másik az 1929-ben készült rendelettervezet megfelelő átdolgozásával tettük a kifőzőipar üzletkört szabatossá. A gyakorlati követelményeknek megfelelő átdolgozás lényege az, hogy a kifőzésekben naponta egyféle leves, egyféle főzelék, kétféle hús (egyik belsőség) és egyféle tésztakészíthető, amelyekből három menü, egy hústalan, egy olesó húsos és drágább húsos állítható össze, amely ételek külön-külön is kiszolgáltathatók.

Ezután rátérek a koresmárosipar rendezését célzó előterjesztésünkre. A koresmárosipar valamikor egy ipar volt a vendéglősiparral. A képesítés választott el bennünket, illetőleg a képesítés behozatala alkalmával a koresmárosok egy része nem akart vendéglős lenni, másrészt a hatóságok a koresmárosipart, mint szabad ipart, különféle politikai és gazdasági érdekből akarták fenntartani. Kétségtelenül felemás ez a rendezés, az egy gazdasági hivatást betöltő iparnak, mert a koresmárosipar szabad engedélyhez, míg a vendéglősipar képesítéshez és engedélyhez kötött ipar, a kifőzés ismét szabad ipar s ez az oka annak, hogy a vendéglősök gazdaságilag hátrányba kerültek, mert e

könnyebben üzhető iparágak kisebb rezssivel dolgoznak, kisebb adót fizetnek s így nagyobb konkurenciát tudnak támasztani a vendéglősiparnak. Szomorú hatása még ennek az állapotnak, hogy az idegenforgalom szempontjából fontos iparunk színvonala lesüllyed. Ha a koresmáros, illetve vendéglátóiparra a régi állapotot visszahozzuk, akkor ez a széttagoltság enyhülni fog, a színvonal emelkedni fog, aminek az üzleti életben kedvező hatásai lesznek. Ezért a kereskedelemügyi minisztériumtól a koresmárosiparnak kihaláson alapuló megszüntetését kértük. Ezután a Koresmárosok Ipartársulatának elnökségével behatóan megbeszélve ezt a megoldási lehetőséget, gyakorlatilag is megállapodtunk. Ezen megállapodás két pontjában nincs még egyetértés közöttünk. A koresmárosipar megszüntetésével kapcsolatban ugyanis olyan módot javasolunk, hogy először is a hatóság 5 évig ne adjon ki koresmaiparra iparengedélyt. A koresmárosérdekeltség az 5 év helyett 3 évet kérne. Minthogy nálunk ez az 5 év alapos elgondolás alapján alakult ki, a vendéglősipar ragaszkodik hozzá, mert gondolni kell arra, hogy ha a koresmárosipart vendéglősiparrá minősítik át, akkor nem szabad az egyik ipart sem gazdaságilag oly helyzetbe hozni, amelynek káros következményei lehetnek. Ez az átminősítés csak olyan üzletlétszámnál történhetik meg, amely a közszükségletnek megfelel s ezért kell az 5 év, hogy az ezen idő alatt bekövetkező esökkenés a szükséges számig csökkentse le a koresmát és így ne lehessen sem az egyik iparnak, sem a másiknak kára. Szóval, a lényeg az, hogy 5 év átmenet kell és addig új engedélyt a hatóság ne adjon ki. Ezután azok a koresmárosok, akik az ipartörvénynovella életbeléptetésekor, 1932. november 1-én koresmárosok voltak, automatikusan vendéglőssé minősíthetők át. Aki 1928 december 31-e előtt koresmáros volt és azóta gyakorolja az ipart, az szabályszerű szakvizsga letétele után lehet vendéglőssé átminősíthető, míg akik pedig ezen idő után kaptak koresmai iparengedélyt, ezek lesznek kihalásra ítélve, azaz mindaddig, míg élnek, koresmaiparukat szabadon gyakorolhatják. Az 5 év elteltével, vagy ha a minisztérium a várakozási időt 3 évben szabná meg, ezen idő elteltével a koresmárosipar megszűnnék és a koresmáros- és vendéglősipar, úgy mint azelőtt gyakorolná, egyenlő jogosítvánnyal üzné a vendéglősipart.

Még ismertetnem kellene azt a problémát, amely a vendéglős- és kávéipar üzletkörének újabb megállapításáról szól. Sajnos, ezt a tárgyalást külső akadályok miatt nem tudtuk befejezni. A legutolsó előljárási ülés felhatalmazása alapján folynak tovább a tárgyalások, de még nem fejeződtek be s ezért ezt a pontot a napirendről kénytelenek vagyunk levenni. Nem tartjuk sem okosnak, sem célravezetőnek, hogy e tárgyban nyilvánosan beszéljünk. Eltökélt szándékunk, hogy a vendéglősiparnak törvényben biztosított jogkörét a kávéházakkal szemben is megvédjük; ha lehet békés megegyezés útján, ha nem lehet, ha a megegyezésnek akadálya lesz, akkor az elnökségnek erre az esetre is van elgondolása, amellyel a vendéglősipar érdekeit a kávéiparral szemben hatékonyan tudja megvédeni.

Utóljára emlékezem meg a termelői borkimérések ügyéről. Erről egyébként *Vajda* Andor kártársunk fog bővebben beszélni. Számtalan a panasz e kérdésben, az illetékes minisztériumok is jól ismerik a panaszokat. Ismerik a kérdést minden vonatkozásában a földművelésügyi minisztériumban, de éppen olyan jól a pénzügyminisztériumban is, sőt ebben az ügyben a vendéglősipar védelmének érdekében tárgyalt is a kereskedelemügyi minisztérium és a polgármester a pénzügyminisztériummal. Ézt a tárgyalást elindította az a júliusi akció, amikor is az összes italmérő érdekeltségekkel közösen emlékirattal fordultunk Gömbös miniszterelnök úrhoz és kértük őt, hogy vegye kezébe az ügyet. Az a nagy cél, amelyet az 1926. évi pénzügyminiszteri rendelet a termelők érdekében kitűzött, nem vált be, sőt a megváltozott viszonyok között nem is valószínűsíthető meg. A jelenlegi állapot bizonyos vonatkozásokban a bortermelőkre is káros, mert a termelői borkimérések nagyban hozzájárultak a bor árának lemorzsolódásához.

Kőhalmy György: A legnagyobb kontárok, visszaélnék az engedéllyel.

Ballai Károly: Éme megmozdulásunkra az ügy nagyon kicsit haladt előre. A minisztériumokban azonban már elismerték, hogy ezzel a kérdéssel foglalkozni kell, mert hiszen a bortermelők érdekét sem szolgálja már a fennálló rendelkezés. Foglalkozni kell az állam érdekéből is, meg az italmérők érdekében is vele.

Röviden rekapituláltam ezekben a főbb ipari kérdésekben az elnökség álláspontját és munkásságának eredményeit. Nem mulaszthatom el, hogy ne hangsúlyozzam, hogy Sipőcz Jenő polgármester úr az iparhatósági biztos urunk közbenjárására a termelői borkimérések érdekében hathatósan felszólalt az ipar érdekében a pénzügyminisztériumban és legújabbban is megsürgette a kereskedelemügyi minisztériumban a kifőzőipar szabályozását. Referációm tehát nem fejezhetem be anélkül, hogy Sipőcz Jenő főpolgármester úrnak, továbbá a Kamarának és az Ipartestületek Országos Központjának, akik minden előterjesztésünket magukévá tették és támogatták, hálával megköszönjem a nyújtott támogatást (Éljenezés és taps.)

Vajda Andor: Határozati javaslatot fogok később előterjeszteni, előadásom végén. Addig is igyekezni fogok a határozati javaslat összes pontjait úgy megvilágítani, hogy alkalmassá tegyem arra, hogy a t. taggyűlés azt elbírálhassa. A határozati javaslat minden egyes pontja sürgős és kívánatos, hogy a hatóságok minél előbb keresztülvigyék.

A múlt esztendőben ipartestületünk elnöksége megszervezte a kontár-, illetve repülőbizottságokat és feladatukká tette, hogy az iparban elharapózott anomáliákat, melyek a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett megélhetésünket napról-napra nehezebbé tették, ellenőrizzék és feladatukká tette továbbá, hogy ezeket a visszaéléseket, amelyek az ipar gyakorlását a vendéglősipar tagjainak már úgyszólván lehetetlenné teszik, amelyek minden tagtársunk életét vágják keresztül, igyekezzenek e bizottságok megszüntetni, kiirtani. E munka folyamán hónapokon át nagyon sok olyan dolgot

Szűrők gyártása és javítása a PRESTO és NOVA szűrő egyedüli gyártói

FRANK ÉS BERGER,

Budapest, VIII, Baross uca 91. Telefon: 39-7-20.

tapasztaltunk, melyek nyilvánossághozatala részben az ipartestület előljárósága, részben a bírósági tárgyalás alkalmával jogossá tették panaszainkat.

Ha taglaljuk e panaszokat, hát azt látjuk, hogy az ipar és a kereskedelem terén elég sajnálatos módon, mindenütt politikát csinálnak. Azt látjuk, hogy politikát csinálnak abból, hogy minél több bortermelőt hozzanak fel a vidékről a fővárosba. Ezt a tendenciát látva, nyomatékosan felkérjük Budapestünk összes képviselőit, támogassák a székesfőváros polgárságának érdekeit. Bizony, ha az eredményeket nézzük, azt látjuk, hogy minden támogatásuk elmarad azzal az eredménnyel szemben, amit egy-két agrárképviselő fejtett ki a bortermelők érdekében. Budapesten körülbelül 220—230 termelői borkimérés van, de ezek közül csak 60—70 az, amelyek legális úton működnek. Ezek a tisztességes termelői kimérések, akik rendes úton adják el boraikat, rájöttek arra, hogyha felhozzák a termésüket és azt itt a székesfővárosban törvényes formák között adják el, nem jól járnak, mert megcsinálván a számadást, kisült, hogyha odahaza adták volna el és a szállítást megspórolják, jobban jöttek volna ki. Ezek meg is szüntették a működésüket, ellenben a többi nemcsak az ipar életét szívjá fel, nemcsak nekünk ártanak, hanem közvetlenül azzal, hogy adókat, illetékeket nem fizetnek, az államnak és a városnak is, mert óriási adóelvonásokat eszközölnek. Kétszáz ezer pengőt közelíti meg az az összeg, amit a nem fizetett forgalmi adó jelent!

A termelői kimérések mindig a forgalmas gócpontokon vannak. Ilyen forgalmas helyeken kivesznek egy pincehelyiséget. A termelők maguk mondták, hogy 60—70 ezer hl-t tesz ki az a mennyiség, amit így itt kimérnek és kérdik, hogy mit számít ez? Hát ez sokat számít, mert ez a mennyiség hány kis- és középvendéglősnek fogyasztását, forgalmát vonja el, éppen azt a forgalmat, amelyet, mint hasznot megkereshetne, tehát a mindennapi kenyeret biztosítaná! És ennek a mennyiségnek nagyobb részét, sőt a legnagyobb részét az olyan termelők, akik egyszermind borkereskedők is, mérik ki. Mert mi történik? Csak az, akinek pld. 2—5 hl szőlőbérlete vagy birtoka van, a termelőtől megveszi a bort, vidékről felhozza Budapestre és termelői engedélyt váltván ki, valóságos koresmát tart. A repülőbizottsággal száz termelői kimérésbe mentünk be és megállapítottuk, hogy poharazási engedély nélkül is kiszolgálják bort, szódát, málnaszörpöt, de azért ritkaságképpen megtörtént az is, hogy nem tudtuk tettenérni őket, bár az esetek legtöbbszörében meg volt a tettenérés.

Nem értjük ezt a politikát. Ha tisztán politikai szempontból a földművelésügyi miniszter a gazdaságtársadalom háta alá nyúl és olyan jogokat biztosít részükre, amelyek a városi polgárság érdekeit és megélhetését sértik, akkor Budapest székesfőváros minden képviselője tartsa legfontosabb kötelességül

ségének polgárainak, a vendéglősök támogatását, mert hiszen mi vagyunk legjobb adófizetői a magyar államnak és a fővárosnak! Hiszen a fővárosi italmérők több mint 12 milliót fizetnek a város pénztárába. Tehát ezek a termelői borkimérések ne tegyék lehetetlenné a társadalmi és állami kötelezettségeknek pontosan és önfeláldozóan eleget tevő vendéglős kartársak életét.

(Ezek után számos konkrét példát mondott el, amelyet a taggyűlés nagy figyelemmel helyvel-közvel fölhaborodással hallgatott meg).

Be akarok még számolni arról, hogy a repülőbizottságok eljártak a kifőzések ellen. Sikerült ugyan elérni eredményt, de még van kívánni való. Vannak köresemák, amelyek elvonják a vendégeket. A bizottságok annyi gulyást ettek, hogy megbetegedtek, de megállapították, hogy majdnem mindenütt főznek. Ezért volt 440 ipari kihágási feljelentés. Ezekben az esetekben sajnos, roppant lazán járnak el a hatóságok itt is a „szociális érdekekre“ hivatkozva és nem mernek a célt szolgáló mértékben büntetni, pedig az ipartörvény lehetővé teszi, hogy akit többször jelentenek fel, azt szabadságvesztés büntetéssel is lehet sújtani. Ha ilyen büntetést alkalmaznának, akkor hamarosan megszűnnének ezek a kihágások. A szociális érzés helyes értelmezése szerint ez nekünk szól, mert mi alkalmazottakkal dolgozunk, mi kenyeret adunk, mi nagy házbért, súlyos közterhet viselünk, mi nagyösszegű adót fizetünk, tehát minket védjenek meg, ne ezeket a kontárokat.

A januárban megtartandó nagygyűlés alkalmával igyekezni fogunk a képviselőket meggyőzni arról, hogy az ország érdekében kell a vendéglősökön segíteni. Ezt a pénzügyi kormányzat be is látta, már a rengeteg feljelentés során. A pénzügyigazgatóságok statisztikát készítettek és megállapították, hogy a termelői borkimérések alkalmazottai nagy része erkölcsi szempontból kifogásolható személyek.

Van olyan kimérő, akit a rendőrök hétszer jelentettek fel anélkül, hogy a repülőbizottság ebbe beleavatkozott volna.

A kifőzés egész dzsungelt jelent. Minden suszter, vagy diplomáját vesztett ügyvéd, vagy nyugdíjas bírósági altiszt, házmester stb. kifőzéssel foglalkozik. (Zajos közbekiáltások: A városházi kifőzés!)

Az elmúlt rezsim legnagyobb hibája, hogy 1928-ban megengedte, hogy a kifőzésekben négyféle menüt adjanak. A büntetőbírák azt mondják, hogy előbb kellett volna felszólalni, mert közben a kifőzőknek sikerült ugyanis a köztudatba belevinni, hogy ez rendes dolog. Végre mégis sikerült a repülőbizottságnak működésével megértetni, hogy ez nem helyes, hogy ez visszaélés és azóta büntetik, bár enyhén és aránytalanul. A kifőzések négy sültet akartak az étlapra venni: borjú, marha, sertés és szárnyast, többet nyilván csak azért nem mert nines. Maguk a kifőzők győzték meg a városházi együttes értekezleten a városházi urakat azzal, hogy vendéglősipart üznek olyan szertelen óhajtaik voltak és olyan nagy étlapot mutattak be, hogy azok a nagyobb vendéglőknek sem válna szegényére.

A magánháztartásokban is rendkívül sok kifőzés van. A javaslat célja az, hogy ez is megszűnjék. A magánháztartásokban sem engedjenek meg ezután olyan mértékű kifőzést, amely a család létszámánál nagyobb és házhoz se szállítható.

Minden téren meg kell tehát mozdulnunk és összefognunk, hogy eredmény legyen. Mindenkinek van támogatása, csak éppen a mi iparunkat nem támogatják, amelyik a legtöbb adót fizeti és a legpontosabban fizeti.

Olvassa a *határozati javaslatot*:

„A Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete f. é. december hó 3-án a Vigadóban tartott taggyűlése utasítja az elnökséget, hogy:

a termelői borkimérések újraszabályozása érdekében országos mozgalmat indítson, melynek megrendezésébe vonja be a budapesti és országos jellegű italmérő szervezeteket,

az országos mozgalomhoz iparkodjon megnyerni a városok képviselőit is, akiket már ezúton is fölkerünk, hogy a városi polgárok ezen existenciális ügyében álljanak mellénk,

dolgozzon olyan javaslatot ki, mely a két gazdasági fél: a bortermelő és a kimérő érdekeire egyenlő figyelemmel van;

végül minde javaslatok az egybehívandó országos italmérő nagygyűlés elé terjesztendők s azok elfogadása után a kir. kormányhoz juttassa el.“

Ebben az értelemben tisztelettel kérem méltóztassanak a határozati javaslathoz hozzájárulni. (Óriási taps és éljenzés).

Elnök: El méltóztatik a határozati javaslatot fogadni, (Igen! Egyhanguan!) akkor határozatilag kimondom, hogy az elfogadtatott.

Ezután *Téglássy Ernő* a szikvizadó lerovásának módját ismertette.

Kőhalmi György: Először is hozzá akarok szólni az elhangzottak után az 518 feljelentéshez, ahol az illetékes hatóságok eddig csak 294 esetben ítélték. Hogy ez a szám oly kevés, az azért van, mert az utolsó hónapok följelentései még nem kerültek tárgyalásra. Itt is föl hívom kartársaimat: bármikor feljelentést tesznek, mindenkor kellő bizonyítékot csatoljanak a feljelentéshez, mert különben csak hiába szaladgálunk és a bíróság felmenti az illetőket. Másodszor hozzászólok a kifőzés kérdéséhez. A jegyző úr szavait lehet, hogy nem jól értettem, de a téztafőzésről akarok beszélni. Főznek, főzhetnek, de amikor a vendéglős ipartestület adóközössége súlyos összegekben luxusadót fizet a téztaért, nem lehet, hogy a kifőzőkben a luxus tézta megkapható legyen, amelyért mi luxusadót fizetünk. (*Ballai Károly*: A kifőzők is fizetnek a téztaért fényüzési adót!) A harmadik, amire rá akarok mutatni, a harmadszori feljelentés. Ha valakit háromszor elítélnék és a bíró úr nem akarja súlyosabban elítélni a bűnöst, akkor azért vagyunk ott, hogy felebbezzünk és kérjük a súlyosbitást és ha a szakképviselő ezt megteszi, meg lesz az eredmény. Két javaslatot nyújtok be. Kérem a t. elnökséget: az egyik javaslatom olyanra vonatkozik, amely eddig kikerülte a figyelmünket, hogy a fogyasztási szövetkezetek, esemege- és fűszerkereskedők azon része, melyek italmérési engedélyekkel

rendelkeznek, a hitelbe adott italokat, a liszt- és fűszerszámlához hozzávágják, ha nem fizetik meg peresíthetik, a bíróság megítéli, ezért javaslom: foglalkozzon a t. elnökség a koresmai hitel dolgával is. Lehetetlenség, hogy bennünket, italmérőket elüsse nek jogos követelésünk érvényesítésétől. Ha bennünket megszorítottak, szorítsák meg őket is, vagy kapjuk meg ugyanazt a lehetőséget, hogy mi is behajthassuk a hitelezéseket. Hála Istennek olyan elnökségünk van, hogyha tíz évvel ezelőtt ilyen lett volna, már máshol volnánk!

Kérem a t. taggyűlést utasítsa az elnökséget, hogy az iparvédelmi célokra gondoskodják nagyobb összegről.

Ezt azért hoztam fel, mert egy milliós fővárosban 518 feljelentés letárgyalása olyan munkát vesz igénybe, hogy azt 4-5 ember nem tudja elvégezni. Kérem tehát ezért van szükségünk erre az összegre, hogy nagyobb lendülettel elvégezhessük a kitűzött munkát.

Ismételve ki kell jelentenem, hogy nem szabad immár évekig várni s ha már megindítottuk a nagy munkát, ki kell erőszakolni az eredményt. A szükséges rendeleteket ki kell végre adni a hatóságoknak, hogy a kenyérharc éle csökkenjen.

Elnök: Közhalmi tagtárs adítványát átteszszük az elnöki tanácshoz. Méltóztatnak hozzájárulni? (Helyes!)

Kolling Oszkár: Az előterjesztésekből kitűnt, hogy a vezetőség hatékony munkásságot fejtett ki és eredményeket mutatott fel. A kerületekben már felfigyelnek arra, hogy milyen eredményesen dolgozik az ipartestület az iparvédelem érdekében. Ez helyes is, hiszen nagy család, a vendéglőses család érdekeinek képviselőjére ma fokozottabb mértékben van szükség, mert a válság ma olyan arányokat öltött, mely veszélyeztetni mindnyájunk életérdekeit. Tudjuk, hogy a háborúhoz pénz kell. A nagy munkát, melyet a repülőbizottság önzetlenül végez, nem lehet áthárítani, azonban a költségeket is egyesekkel viseltetni már erkölcstelen volna. Az elnökségnek tehát találnia kell módot arra, hogy az iparvédelem érdekében kifejtett munkásságnak a hathatós keresztülviteléhez szükséges pénz előteremtessék. Felkérem az elnökséget, eszközöljön számításokat, mennyi az az összeg, amely előreláthatólag szükséges lesz és méltóztatassék határozott proposíciót tenni, hogy a következő évre a hathatós iparvédelem keresztülviteléhez szükséges összeg rendelkezésre állhasson. A repülőbizottság működésére azért van szükség, mert tapasztalatból tudjuk, hogy a vendéglősök egyenként tehetetlenek és nem tudnak eredményt felmutatni, mert mindenki a maga egyéni bajaival van elfoglalva és ha hatóságok elé kerülnek, a feljelentőt, bizony, mint elfogultat kezelik és mint tanút hallgatják ki, holott ő károsodott és így panaszos volna. A károsodás azonban nem kizárólag a saját személyében őt éri, hanem az egész vendéglős társadalmat. Szükséges tehát felhatalmazást kérni a taggyűléstől arra, hogy az elnökség előkészítő javaslatokban vigye keresztül a hatóságoknál azt, hogy az ipartestület vezetősége, mint erkölcsi testület, a büntető szankció keresztülvitelénél nagyobb súllyal, nagyobb hatást érjen el. Szükséges, hogy a testü-

A szakmában elismert legolcsóbb **üvegcsiszoló, üveg-hajlító és tükörgyár** **Wagner** Kazinczy ucca 9
Telefon: 42-6-40

let a feljelentés megtételénél kártérítést jelenthessen be. Akik kontárkodnak, azokkal szemben szükséges egy eszmei kár megállapítása azért, hogy amikor fizetni tudnak, akkor érvényesíteni lehessen a megítelt kárt ellenük. Szükséges ez azért, mert az iparvédelemnek, tehát a törvénytiszteletnek a biztosításaképpen kell, hogy a törvénynek nagyobb nyomatékot szerezzünk. Mi tulajdonképpen a hatóságot támogatjuk. Ezeknek a költségeknek a fedezésére tehát kell, hogy legyen egy tartaléktöke. Később a bíróság által megítelt kártérítési összegeket is erre lehet felhasználni.

A termésértékesítés kérdésével foglalkozva súlyt kell helyezni arra, hogy a mai indokolatlan nézet megszűnjék. Gazdaságilag türethetetlen állapot, hogy a termelők illegitim eszközökkel élhessenek.

Kevés bor termett. A borok minősége oly nagy-szerű, hogy exportra lehet számítani, de nem indokoltak az árak. A termelő kimérések túltengésének megszüntetését kívánjuk, mert idejét multa dolog, ezek fenntartása. Mert mást nem szolgál, minthogy egyes emberek a zavarosban halászhatnak. Biztos vagyok abban, mikor megköszönjük a vezetőség érdemes munkáját, hogy módot fog találni arra, hogy a hatóságoknál a vendéglősipar felfogását tolmácsolni fogja és kiváltja a hatóságokból azt a felfogást, hogy az adóalanyok érdekében a kellő szigorú fogja az államhatalom érvényesíteni. Nem koldúsokra van ennek az országnak szüksége, hanem önérzetes, kötelezettségeiknek önfeláldozóan eleget tevő iparostársadalomra.

Minthogy több felszólaló nem volt, az elnök a lelkes hangulatú taggyűlést bezárta.

Az előljárási ülés

f. é. december 5-én volt. Jegyzőkönyv hitelesítésére *Blaschka* és *Guttenberger* kartársak kérték fel.

Malosik Ferenc elnök beszámolván a taggyűlésről, *Ballai* Károly jegyző havi jelentései során — a pénztári jelentéshez kapcsolódóan — ahhoz kérte az előljárási hozzájárulását, hogy a pénztári kezelés maradványa három részre osztassék és annak egy részéből segélyalap, a második részéből néhány régi alapítvány valorizáltassék, a harmadik nagyobb részéből pedig iparvédelmi alap létesíttessék. Ehhez az előljárási egyhangúan hozzájárult. Ismertette továbbá a fűvészipartestülettel folytatott tárgyalást illető javaslatot, az ipartestületek választási egyezményét, a hentesipar üzletkörét illető kamarai döntést, a termelők poharazási engedély iránti mozgalmát, a vendéglátóipar közös intézőbizottságát stb.

A jelentéshez *Közhalmi* György, *Vajda* Andor, *Molnár* Sz. Dezső, *Démusz* János szólottak hozzá, miután tudomásul vették.

Az ülés végén *Vajda* Andor megemlítette, hogy a jegyzőválasztás ügyében beadott fellebbezés még nincs elintézve. Minthogy az ipar érdekében fontosnak tartja, hogy ez a fellebbezés kedvezően legyen végre elintézve, javasolta, hogy az előljárási ezen üléséből

távíráttal sürgesse meg a jóváhagyást *Fabinyi* Tihamér miniszter úrnál. Az előljárást a javaslatot egyhangúan magáévá tette, *Molnár Sz. Dezső* mindjárt megfogalmazta a távirat szövegét, amit azután fel is adtak.

Több kisebb ügy megbeszélése után az elnök az ülést bezárta.

A taxibilliárdasztalok vigalmiadója.

A polgármester úr 194.603—1934. VI. számú határozatával nyomatékosan fölszólítja mindazon Kartársainkat, akiknek taxiórával felszerelt billiárdasztaluk van és az ezen bevételből 5 százalékos vigalmi adót nem szolgáltatják be, hogy ezen billiárdasztalok számát, gyártmányát, az elhelyezés napját és az eddig elért bruttó bevételt akár egyszerű levelezőlapon is, azonnal jelentsék be (IV. Központi városháza, II. em. 246. pénzügyosztály), mert ha ezt elmulasztanák, a vigalmi adóról szóló szabályrendelet 10. §-ában körülírt módon fogják megbüntetni.

A baleseti kirovásoknak megfellebbezése.

Az OTI most kezdte meg a baleseti kirovások kézbesítését. Ezeket minden munkáltató alaposan és gondosan vizsgálja meg. Ahol hiba vagy tévedés van, ott nyomban be kell adni a fellebbezést. A kirovás két irányban lehet téves: A kisiparos t. i., akinek nincs nagyobb gépe és ötnél kevesebb a munkása, csak heti 8 fillér fejenkénti díjat fizet és nem járulékot. Ahol a járulék követelése jogos, ott a besorozásnál és kiszámításnál lehet hiba. Alapul veszik t. i. a múlt évben bevallott munkabérek összegét és a műhelyt annak nagysága és aránya szerint sorozzák be a veszélyességi osztályok valamelyikébe. Tanácsos, hogy mind a két számítást minden munkáltató gondosan vizsgálta felül.

A kihágási eljárás során elkobozott idegen felírású szikvizes palackok sorsa.

Az idegen felírású szikvizes palackoknak megtöltése és forgalombahozatal céljából terhelt üzemében való tartása miatt indított kihágási ügyben a Kihágási Tanács 2539—1934. kih. sz. alatt a következő ítéletet hozta:

„A Kihágási Tanács a másodfokú ítéletet indokainál fogva azzal a kiegészítéssel hagyja helyben, hogy az elkobozott palackok megfelelő pénzbeli térítvény ellenében igazolt tulajdonosaiknak adandók vissza és csak abban az esetben értékesítendőek nyilvános árverés útján, ha igazolt tulajdonosaik záros határidőn belül nem jelentkeznének.“

Üzletátvételkor az OTI-től írásbeli nyilatkozatot kell kérni.

Felhívjuk kartársainkat, hogy üzletátvételkor különös figyelemmel legyenek arra, hogy az elődnek maradt-e hátralékban OTI tartozása. Adott esetben a vevő ezt bár megérdeklődte, beírta szóbeli úton nyert telvilágosítással s az üzemutód felelőssége nyakába szakadt.

Szóbeli fölvilágosítás tehát nem elegendő!

A budapesti kir. ítélőtábla 14.136—17/1933. számú ítéletében is ezt állapította meg. Az intézetnek olyan

INTÉZETEK ÉS ÉTTERMEK SZÁMÁRA

egy oldalt szabadon álló, 3 sütő, étel és tányérmelegítővel ellátott emelvényes nagy tűzhely, valamint egy igen szép üvegezett szárs-sütő hajószerkezettel, teljesen új, igen olcsón **ELADÓ.**
Pazur Géza, Gödöllő, Thegze uca 11. szám.

szóbeli nyilatkozata — így szól az ítélet —, melyet az üzemelő tartozásának hiányára, vagy a tartozás összegére vonatkozóan tesz, az 1927:XXI. tc. 27. §-ában meghatározott írásban követelhető kimutatást nem pótolja. Az 1927. évi XXI. tc. 26. §-án alapuló egyetemleges felelősség nemesak az eredeti adós tulajdonképpeni járuléktartozására, hanem az utóbbi kiróvása és behajtása kapcsán felmerült kézbesítési díjra és végrehajtási illetékre, valamint a késedelmi pótlékokra is kiterjed.

Üzemi baleset bejelentésének elmulasztása miatt a megtorló eljárás az OTI hatáskörébe tartozik.

Egy villamossági rt. alkalmazásában álló daru-kezelő üzemi balesetének be nem jelentése miatt indított kihágási ügyben a Kihágási Tanács 212—1931. kih. sz. alatt hozott végzésével az ügyet illetékes eljárás végett az Országos Társadalombiztosító Intézethez átteni rendelte a következő megokolással:

„Az 1907:XIX tc.-et hatályon kívül helyező 1927. évi XXI. tc. 154. §-a értelmében a munkáltató minden üzemi balesetről, amely neki vagy megbízottjának tudomására jutott, 24 órán belül az üzem helyére illetékes I. fokú rendőri hatóságnál, az Országos Társadalombiztosító Intézetnek az üzem helyére illetékes kerületi pénztáránál, továbbá az illetékes kerületi iparfelügyelőségnek jelentést tenni köteles. Az 1927:XXI. tc. 205. §-a értelmében 1000 pengőig, ismétlés esetén pedig 3000 pengőig terjedhető pénzbírsággal kell büntetni azt a munkaadót, aki elfogadható mentőök nélkül a törvényben meghatározott jelentéseket (bejelentéseket) nem teljesíti.

Ily természetű mulasztásoknak bírságolás útján való megtorlása az Országos Társadalombiztosító Intézet hatáskörébe tartozik, miért is az iratoknak az Országos Társadalombiztosító Intézethez való áttétele elrendelendő volt.“

A direkt termő szőlőfajtákból előállított borpárlatot borjavításra nem szabad felhasználni!

A földművelésügyi miniszter 91.000—1934. számú rendeletével az 1924:IX. tc. 2. §-ának 3. pontjában, továbbá az idézett törvény 6., 20. és 31. §-aiban meghatározott célra az úgynevezett közvetlenül (direkt) termő amerikai szőlőfajtákból szűrt borból előállított borpárlat fölhasználását — büntetés terhe alatt — eltiltotta.

A rendelet egy újabb gondot jelent a vendéglős részére. Sokkal egyszerűbb lett volna rendeletben kimondani, hogy úgynevezett közvetlenül (direkt) termő amerikai szőlőfajtákból szűrt borból tilos borpárlatot készíteni.

Hogy tud a vendéglős arról meggyőződni, hogy az általa vásárolt bor ilyen borpárlattal van feljavítva? A vegyvizsgálat nagy költséget jelent, már hova-több magának a testületnek kell olyant felállítani vagy kénytelen lesz kérni, hogy az állami vegyvizs-

gáló állomás (Ampelológiai intézet) önköltségi áron végezze azt a fél kívánságára.

A nemzeti szerencsétlenség hiénái.

Tudomásunkra jutott, hogy egy (?) ismeretlen egyén a vendéglők tulajdonosait egy gyűjtőívvei és nyugtakönyvvvel keresi fel és hivatkozással a vendéglős ipartestület elnökségére, a jugoszláv menekültek számára pénzadományokat gyűjt. Mi senkit sem bízunk meg gyűjtéssel, ennél fogva felkérjük kartársainkat, hogy az illetőt — ki nyilván visszaélést követ el az ipartestület nevében — a legközelebbi rendőrnek adják át.

Hírek közlemények

Marencich Ottó osztrák kitiüntetése.

ÖSZINTE ÖRÖMMEL közöljük, hogy kitűnő kartársunkat, lapunk állandó főmunkatársát, *Marencich Ottót*, *Miklas* osztrák szövetségi elnök *az osztrák érdemrend elsőosztályú lovagkeresztjével* tüntette ki.

Marencich Ottó kimagasló érdemeit, amelyet a magyar szállodásipar fejlesztésében, annak nemzetközi, főképpen osztrák kapcsolatainak kiépítésében, szakirodalmi munkásságával szerzett, valamint azt a nagy szolgálatot, amit a magyar idegenforgalom öntudatosításával és előrelendítésével tett, fölösleges éppen olvasóink széles köre előtt méltatnunk, hiszen előttük folyt le egész eddigi munkás és eredményes élete. Nem az első külföldi kitiüntetése ez, hiszen évekkor előbb az olasz király díszítette föl egy parancsnoki keresztrel s ez évben a Szállodások Nemzetközi Egyesülete nemesak elnökségébe választotta, hanem a *Londonban* székelő Alliance-ba állandó delegátnak küldte ki.

Mi, *Marencich Ottónak* munkánkban való részvételét hálással értékeljük, kitiüntetései, erdejének azok államfőktől avagy kartársak egyesületeitől, egyaránt büszkévé tesznek bennünket, mert ezzel iparunknak dísz és társadalmi elismerést szerzett.

Nagy örömmel üdvözljük ez alkalomból is kiváló kartársunkat és munkatársunkat, *Marencich Ottót!*

A szállodásipar helyzete az egyes államokban 1933 április 1-től 1934 március 31-ig.

Németország.

A különböző hivatalos kimutatások szerint a német idegenforgalom a fenti időszakban az előző ugyanilyen időszakokkal összehasonlítva alig, vagy semmit sem változott.

Bár az idegenforgalom különösen a téli hónapokban az előző időszakhoz képest mintegy 15%-kal csökkent, ezen esökkenés azonban a nyári hónapok eredményei folytán kiegyenlítőddött. Általában a külföldiekre vonatkozó idegenforgalmi jelentések szerint a

ELADÓ, ESETLEG BÉRBEADÓ

a Balaton somogyi partján penzióépület 2 holdas parkban, 34 szobával, teljesen berendezve. Saját strand. Részletesebb felvilágosítás a szerkesztőségben kapható.

bejelentettek száma 40,3%-kal, a meghalók száma 41,8%-kal emelkedett. Az idegenek egyik fővonzóereje továbbra is az Oberammergau-i passiójáték maradt, az emelkedés pedig főként az új alapokra fektetett idegenforgalmi beszervezettségre vezethető vissza.

Az idegenforgalom az egyes fürdő- és gyógyhelyeken különösen a kedvező nyári időjárás folytán is a fenti időszak nyári hónapjaiban az előző időszakhoz képest 38%-kal, a meghalások száma pedig 27%-kal emelkedett.

Az idegenforgalmi mérlegnek az 1928. évig menő utólagos átnézése és átvizsgálása után keresztülvezetett helyesbítések alapján megállapítható, hogy az 1934-ben végződő időszak lesz az első 1928 óta, mikor a német idegenforgalmi statisztika nem fog deficittel, illetve mínusszal végződni.

Meg kell említeni, hogy az új német organizáció folytán a szállodás és vendéglősipar keretébe kerültek bele szervezetileg valamennyi olyan üzemek, amelyek idegenek elszállásolásával, étkeztetésével és szórakoztatásával foglalkoztak, úgy, hogy az egyéb német organizációk mellett ezen ipar lesz a legnagyobb ipari szervezetek egyike.

Megemlítendő továbbá, hogy az egész Német Birodalom minden egyes országának biztosított ama jog az új egyesülések keretén belül is, hogy a vendéglős- és koreszmárosiparban zárlatot rendeljenek el, — amivel minden egyes állam élt és él is. Ezzel is könnyebbé téve a meglevő ilyen üzemek prosperitását.

Ausztria.

Itt az egész ipar helyzetének középpontjában a végrehajtott és részben még végrehajtás alatt álló *szállodaszállási akció* áll, melynek közelebbi részleteit már többször ismertettük, úgyhogy arra külön kiterjeszkednünk nem kell.

Az iparban tervezett legalacsonyabb szobaárak bevezetése vagy nem, vagy csak részben volt keresztülvihető, miután ezen országban az ipar úgyis sokat szenved az illegális konkurenciától. Ezen a helyzeten a nemrégiben kiadott árvédelmi törvény fog valamelyest könnyíteni, mely egyeztető bizottságok beállításával és külön kontárbírók felállításával — amelyben egy bíró és két szakmabeli delegált bírskodik — remél a helyzeten valamit javíthatni.

Ugyancsak ezen országban is 1935 december végéig terjedő hatáskörrel életbeléptették a zárlatot, mely időpontig új vendéglői és koreszmai engedélyek nem adhatók ki.

A tervezett új rendelkezés, mely szerint minden a szállodákban megszálló idegeneknek kiszolgáltató számla után egy külön, idegenforgalmi alap gyűjtésére szolgáló okmánybélyeg ragasztandó fel, — csak arra volna alkalmas, hogy megnehezítse az amúgy is nehéz ipari helyzetet.

Cseh-Szlovák köztársaság.

A cseh szaksajtó szerint az 1934. évad általánosságban jobb volt az előzőnél, a fürdő, nyaraló és

gyógyhelyek nagyobb forgalmat értek el, mely 19—20% emelkedést mutat. A látogatók által elköltött összegek emelkedése általában 24—27%-ra tehető, dacára a körülvevő államokban életbeléptetett rendkívül szigorú utazási intézkedéseknek. Viszont az ország egyes részei, különösen *Prága* idegenforgalmi látogatottsága annyira leromlott, amilyenre nem emlékeznek. Ennek az lett az eredménye, hogy az iparosság újabb szállodák építésének megszüntetését kérte, valamint a vendéglői engedélyek kiadhatásának eltiltását. Különösen a német birodalommal szomszédos országrészek szenvedtek sokat s az ottani, már az utóbbi években létesített, szállodaüzemek sorra mentek tönkre. Voltak helyek, ahol a forgalom, illetve az üzleti bevételek 50 százalékkal estek vissza, ezen vidékek szervezetei az adók mérséklését, jelzálogtartozásaik fizetésének felfüggesztését, a német birodalommal új megállapodások tárgyalásának azonnali megindítását, a végrehajtásoknak 1935-ig való felfüggesztését és a szükséges tatarozások elvégzéséhez államhitelt követelnek.

A hatóságok, különösen az engedélyek zárolása iránti kérelem elől zárkóznak el s hivatkoznak arra, hogy a zárlat elrendelése Ausztriában odavezetett, hogy a meglévő engedélyekkel formális és türt kereskedelem fejlődött ki és továbbá arra, hogy a zárlati idő letelte után az engedélyt kérelmezők egész özöne jelentkezik. A zárlattal bíró más országokban bizonyosodott, hogy a zugengedélyezők üzelméi és a zárlat mellett sokszorosan megnövekedett kifőző és egyéb hasonló iparok rendkívül sokat ártottak a legális iparnak.

Az érdekeltség továbbá külön idegenforgalmi minisztérium létesítését kéri, úgyszintén a szétforgácsolt idegenforgalmi szervezetek és hivatalok központosítását. Ezenkívül a „szálloda” szó használatának bizonyos korlátozását, s hasonlóan, mint Ausztriában, a külföldi propagandának állami pénzen való támogatását, pontos idegenforgalmi statisztika fölvetését, végül a söradó leszállítását, ami a forgalom növekedését jelentené.

Meghalt az utolsó magyar esárdásné.

Szeged mellett a királyhalmi tanyán 75 éves korában meghalt a régi idők híres esárdásnéja, *Ónozó Lipótné*, vagyis ahogy ismerték, az „*Ónozó Poldi*”. A Tiszaparton volt a halászesárdája, melyet a régi Magyarország neves írói, művészei szívesen látogattak. A szegedi halászlé készítésének mestere volt az elhúnyt esárdásné s messze földön híre volt az igazi magyaros ízléssel készült ételeinek. Királyi vendégek is megfordultak nála. Büszkén emlegette mindig, hogy főztjéből nemesak I. Ferenc József, hanem Vilmos német császár is evett.

Rendkívül ügyes, kardos menyecske volt annak idején, maga vezette a esárdát hosszú évtizedeken keresztül fáradhatatlanul. Egyformán kedves volt minden vendégéhez, bármilyen rangú is volt. Respektáltak is, mert a duhajkodókat sajátkezűleg penderítette ki férfiember módjára. Viszont magyaros vendégszeretettel látott mindenkit.

Szorgalmáról, jó szívről legendákat meséltek a Tiszaparton. Pár évvel ezelőtt átadta a híres esárdát vejének s ő visszavonult és csak akkor ment oda főzni, ha valamilyen neves vendég érkezését jelentették. Most

bontják le a házat és így a hajdani „szép esárdásné” halálával a régi jó idők kedves emlékei is végleg eltűntek.

A bécsi szakoktatás tanulmányozása.

Régi törekvésünk áll megvalósítás előtt, amikor a szakiskolával kapcsolatosan konyhát létesítünk, egyben szakácsművészeti tanfolyamot szervezünk, ami a nőnevelés kérdésének rendkívül fontos tényezőjévé válhat és a magyar nőnevelésre irányító hatással lehet. Ezt az irányító hatást Ipartestületünk éppen szakhivatottságánál fogva, méltán követelheti magának, mert a külföld hasonló intézményei szintén hasonló testületek vezetése alatt állanak.

A folyó tanév eljuttatott bennünket ahhoz a ponthoz, hogy a szakácsművészeti tanfolyam beállításához a székesfővárostól megfelelő helyiséget kérhettünk, amit meg is kaptunk s amint azt átvettük, a munkára berendezzük s azt olyan formán fogjuk megszervezni, hogy méltó legyen a magyar szakácsművészet fejlettségéhez s méltó legyen ahhoz a lelkesedéshez, amely ipartestületünk vezetőségét a cél megvalósításában eltölti.

Ennek biztosítása végett *Ballai Károly*, az ipartestület jegyzője, valamint dr. *Kritsfalussy István*, a szakiskola igazgatója Bécsben, a helyszínen tanulmányozta az ott olyan szép eredménnyel működő „*Bundeslehranstalt für wirtschaftliche Frauenberufe*” intézményének konyhaberendezését és tantervi munkáját.

A tanulmányi út eredménye és a látottak gazdagsága *Hess Olga* Reg. Rat. az iskola igazgatónőjének érdeme. Ipartestületünk kiküldöttem a legmesszebbmenő figyelemmel fogadta, személyesen vezette végig az iskola 1, 2 éves és a 6 hónapos tanfolyamainak minden osztályán. Fáradságot nem ismerve, magyarázta el mindazt, ami az iskola munkájának megértéséhez szükséges volt.

Azon törekvésünket, hogy hasonló iskola létesítésével a magyar szaktudásnak és nevelésnek fejlesztésével igyekszünk szakiskolánkat kibővíteni a legmesszebbmenő megértéssel karolta föl és becses útbaigazításokkal szolgált.

Büszke örömmel mutatta be minden egyes osztály rendkívül változatos munkáját, a dolgozó leánysereg tevékenységét, a kiküldöttek elé tárta az összes konyhamunkát a maga gyakorlati jelentőségében. Végig nézhették a különféle tészta, húsételek készítését, díszítő munkákat, előttük zajlott le a kalkulációs és kalóriaszámítás táblázatos munkája, igazolva azt a szakavatott és nagy multra visszatekintő tevékenységet, amely *Hess Olga* igazgatót a legkiválóbb pedagógusok közé emelte, mert mindennek lelke, fáradhatatlan irányítója *Hess Olga* igazgatónő, akinek munkakészségét, irányító energiáját a látott eredmény a legteljesebb mértékben igazolja.

A konyhaművészeti iskola megtekintése után a *bécsi szakiskola* berendezését és előadásait nézték, illetőleg hallgatták végig, amit az iskola kitűnő igazgatója, *Messner Jenő* volt szíves a legmesszebbmenő jóindulattal támogatni. A terítés gyakorlati munkájának három osztályban való megismerése alkalmat adhatott az összehasonlításra. Ugyan ezen alkalommal rövid ideig hallgatói lehettünk annak a szaktanfolyamnak, amelyet az ottani ipartestület a bárítalok ké-

sztítése és elsajátítása címén — nagyobbára felnőtteknek — rendezett.

Egyébként a látottakról alkalommal bővebben fogunk kiküldötteink beszámolni, most csak hálás köszönetünknek adunk kifejezést a megnevezetteknek azért, hogy őket olyan szívesen fogadták és tanulmányaik eredményességét lehetővé tették.

Külföldi vonatjárás Budapesten.

Az *Idegenforgalmi Tudósító* legutóbbi számából állítottuk össze az alábbi kimutatást, amelyhez nem szükséges kommentár.

Külföldi vonatok Magyarországon.

Az *IBUSz* által rendezett csoportos utazások 1934-ben.

Honnan	Érkezett csere- vonatok száma	Hány utas- sal jöttek	Az itt töltött éjszakák száma
Németország	17	4048	17755
Olaszország	18	1528	5735
Franciaország	7	1392	6171
Anglia	6	1259	5909
Ausztria	6	548	1282
Hollandia	5	487	2072
Svájc	5	683	2167
Lengyelország	3	589	2023
Törökország	1	160	640
Lettország	1	21	126
Amerika	1	30	90
Összesen:	70	10745	43970

Az erdélyi pincérmunkásság képesítéshez kötése.

Amint értesülünk, a *temesvári* Vendéglősök. Kávésok, Szállodások és Koreszmárosok Ipartársulata azon akciója, hogy a vendéglátóipari munkásság 3 éves igazolt szakmai működés után kaphasson pincérmunkakönyvet, sikerrel járt.

A román munkaügyi minisztérium 73.264/1934. számú október hó 6-án kelt rendeletével valamennyi iparhatóságnak meghagyta, hogy a jövőben csak azon pincérmunkásnak szolgáltatson ki munkakönyvet, akik igazolják, hogy legalább 3 éven át a vendéglátóiparban dolgoztak.

A temesvári ipartársulat a rendelet kézhezvétele után újabb fölterjesztéssel fordult a munkaügyi minisztériumhoz, kérvén, hogy azon pincérmunkásokat, akiket ez a rendelet már pincéri szolgálatban talált, mentse föl a képesítés igazolása alól és ismerje el ezeknek szerzett jogaikat, mert a rendelet szigorú alkalmazása igen sok pincérmunkásnak megélhetését tenné lehetetlenné.

A szegedi vendéglősök a hajnali nyitására.

A szegedi vendéglősök küldöttsége jelent meg a minap délelőtt dr. *Katona* István tanácsnoknál, az előljárósági ügyosztály vezetőjénél. A küldöttség elpanaszolta, hogy a szabályrendelet értelmében a vendéglősök reggel csak későn nyithatnak és így a hajnali vonattal érkező idegenek nem térhetnek be sehová. A szabályrendelet olyértelmű megváltoztatását kérik a vendéglősök, hogy a vendéglőket nyáron 3, télen 4 órakor nyithassák az eddigi 4, illetve 5 óra helyett.

A sárvári vendéglősök kikapcsolatják rádióikat.

November végén a *sárvári* vendéglősök szakosztálya *Grosz* Károly elnöklése alatt rendes havi választmányi ülést tartott. Megjelent az ülésen a főszolgabírói hivatal képviselőjében *Tihanyi* Kálmán és közölte az Országos Magyar Zeneszerzők és Szövegírók Szövetkezete vas megyei kirendeltségének a sárvári főszolgabíróshoz érkezett átiratát, amelyben közli az 1935 január 1-től érvényes zenejogdíjak kötelező fizetését. Nagy megdöbbenést keltett a vendéglősök között az a bejelentés, hogy 1935 január 1-től a rádiózene után is tartoznak a vendéglősök évi zenejogdíjat fizetni azon esetben, ha egyéb zene után a jogdíj megfizetve nincs.

Horváth Mihály vendéglős tagtársai nevében érélyes tiltakozását fejezte ki ezen újabb adónem kivétele ellen, amiről nem hiszi, hogy a belügyminiszternek és a rádió igazgatóságának volna tudomása. Értelmetlen és megmagyarázhatatlan ez újabb zenejogdíjnak a kivétele akkor, amikor a rádió után — mondotta — minden hónapban megfizetik a vendéglősök a díjakat. Vidéken a rádió a vendéglő a legnagyobb propagálója, megkedvelteti a falusi emberrel és így kultúrhitást is teljesít e propagandával a vidéki vendéglő. Indítványozta, hogy amennyiben a vendéglősöknek a rádiózene után külön is kellene zenejogdíjat fizetni, kapcsolassák ki valamennyien a rádiójukat. A választmányi ülés egyhangú lelkesedéssel vette tudomásul az indítványt és elhatározta, hogy a vasvármegyei és az országos vendéglős szövetséget is megkeresi és felkéri, hogy csatlakoztassa az ország vendéglőseit a mozgalomhoz.

Az angol szabók a pincérfrakk ellen.

Az angol szabóipar már régóta küzdelmet folytat a pincérfrakk használata ellen s legújabbban köriratában arra hívja fel vevői figyelmét, hogy tiltakozzanak az ízléstelen, piszkos, fényes, kopott és elhordott frakkok viselete ellen, amelyek higiénikus szempontból sem kívánatosak s elveszik a vendégek kedvét attól, hogy olyan éttermeket látogassanak, ahol az alkalmazottak ilyenben szolgálnak fel.

A frakk helyébe skarlátvörös, kék, vagy üvegöld színű, mosható vászonzsakettek bevezetését ajánlják és arra törekednek, hogy a szállodák és éttermek alkalmazottainak viseletét egész Anglia területén mintegy uniformizálják. Mint értesülünk, az ottani Szállodások Központi Szövetsége a tervet elfogadhatónak és kivihetőnek találja.

Javulás a berlini nagyszállodák üzemében.

Berlin legnagyobb szállodakonzernje a „Hotelbetriebs Aktiengesellschaft“, melynek tulajdonába a Bristol-, Kaiserhof-, Bellevue-, Baltic és Centralhotel tartoznak, legutóbbi közgyűlésén megállapította, hogy bár az idegenforgalom a nagyon szigorú devizarendelkezések miatt több mint felével csökkent, mégis sikerült üzemét aktívvá tenni és egy csekély nyereséget, 6.040 márkát, az előző évi 560 ezer márká veszteséggel szemben elérni és főleg oda jutni, hogy megszabaduljon bankterheitől. Bár tény, hogy az elmúlt szezonban csak nagyon leszállított árak mellett tudott a társaság a polgári üzemében forgalmat csinálni, ami csekélyösszegű nyereségében jut kifejezésre.

Az itali szesz ára.

A borérdekeltség az élvezeti szesz árának felemelését kívánja. Az Országos Szeszértékesítő pedig ellenzi. A borérdekeltségek arra hivatkoznak, hogy az emelés indokolt, mert a bor ára arra mutat rá, hogy inkább az élvezeti szesz árának leszállítására lenne szükség. Értesülésünk szerint az italmérők nem szólnak bele ebbe a vitába, habár az élvezeti-szesz árának, most már másodizben való emelése érzékenyen érintené őket.

Mi ujság a borpiacon?

A borpiacon az árak nem emelkedtek, ennek dacára azonban, kínálat esekély. Az olesőbb borok iránt mutatkozik érdeklődés, amely minőség már fogyófélben van. Az alföldön 2 fillérért — malligand fokonyként — lehet fejtett bort vásárolni kisebb, 10—12 hl-es tételben. Nagyobb tételek erős kezekben vannak és 35—40 fillért remélnék elérni literenként. Hegyvidéken, p. u. *Móron* prima új bor 50 fillér. Nem prima, de elég jó újbor, 42—43 fillér. *Balatonfüreden* elsőrendű áru 70—80 fillér, *Csopakon* 65-től 70-ig. Magasfokú vörösborok *Egerben*, *Villányban* 50 fillér és több is.

Halálozás.

Miakich Mihály vendéglős kartársunk neje, szül. Melichár Adél november 29-én életének 69-ik évében meghalt.

vitéz *Biró* Antal kartársunk felesége, született *Nagy* Róza, f. hó 9-én életének 55-ik évében elhalálozott.

Schück József kartársunk f. é. december 10-én, 34 éves korában tragikus körülmények között váratlanul meghalt. A négy nemzedéken keresztül vendéglős család sarjának halála mély megrendülést okozott kartársaink között. 12-én nagy részvét mellett temették.

özv. *Heissenberger* Flóriánné szül. Slezák Anna kartársunk folyó hó 6-án életének 60-ik évében elhunyt.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

Özv. Flessner Józsefné kartársunk az Otthon részére 10 pengőt adományozott. Köszönet érte.

Kifogástalan

23 méter hosszú, 11 méter széles felhúzható vas-szerkezetű ponyva olesón eladó. Megtekinthető a volt Pilseni Söresarnok (V, Vigadó tér 3.) helyén. Bővebbet Keresztes Edénél (IV, Szervita tér 8.).

Állást keresnek.

Üzletvezetőnek ajánlkozik volt vendéglős. Címe az ipartestület irodájában megtudható.

Felíróőnek vagy szobaasszonynak ajánlkozik tönkrement vendéglős neje. Rendkívül ügyes munkaré. Címe az ipartestületben.

Nagyobb üzembe trafikosnak ajánlkozik hibáján kívül tönkrement vendéglős. Árukészlete van. Címe az ipartestületben.

Zongorahangolást vállal: Winkler Lajos, X, Delej ucca 45.

Pincér és szakács-tanoncoknak ajánlkoznak négy középiskolát végzett fiúk. Címük az ipartestület irodájában megtudható.

A Belváros egyik legforgalmasabb üzlete eladó. Bővebb felvilágosítással az ipartestület szolgál.

Szobaasszonynak ajánlkozik szorgalmas középkorú nő. Vidékre is elmegy. Címe az ipartestületben.

„Sirály” gőzmosó és fehérneműkölesőző a vendéglőkben használatos minden asztali és konyhai fehérneműk a legjobb minőségben és kartelen kívüli árakon ad kölcsön, valamint olesón vállalja az efajta saját készletek szállítását. VII, Nagydiofa u. 33. sz. Telefon: 42-8-07.

Ifj. Grünwald Mór Ferenc József rakpart 8. Telefon: 84-3-39. Üveg és porcellán.

Kartársak! Felkérünk benneteket, hogy Zwack Unicumja gyanánt ne mérjétek ki más italt se az UNICUM üvegből, se másfajta üvegből, mert az Unicum szó a Zwack likörgyár kizárólagos védjegyzett tulajdonát képezi és e néven csakis valódi áru hozható forgalomba. Ha a vendég Unicumot kér: adjatok neki valódi Unicumot, mert Unicum néven más keserűt nem szabad eladni se Zwack üvegből, se más üvegből.

Prima szlavóniai tölgyfából boroshordók minden nagyságban, úgyszintén bortölcsérek, borkannák és szüretelőkádad nagy választékban; ászokhordók ki- és be-richtolása és minden javítás jutányosan: *Laposa András* kádármester, VIII., Kálvária tér 13.

Csorba poharak javítása szakszerűleg Farkas József cégnél. Régi poharai helyébe újakat kap egészen olesó árért, tehát ne dobja ki mindjárt hibás üvegeit, hanem kérjen ajánlatot V, Lipót körút 9. Telefon: 27-3-78 címtől.

Rongyaiból szőnyeget, takarót

divatos, izléses háziszőttek készít **EHRENFELD**

VIII., Harminckettesek tere 4. udvarban.)

Csere azonnal is eszközölhető vidékről is.

Állandó nagy raktár szőnvegekben.

Fővárosi Sörfőző R. T.

Fősör Maláta Pezsgő

és

Mátyás Király (világos)

sörkülönlegességei **mindenütt** kaphatók.

Steiner és Szimper

szobafestők, mázolók, dísz- és templomfestők

Budapest. IX., Üllői út 57. Telefon: 30-6-29.

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI R.-T.

*

Budapest, Központi Vásárcsarnok. Tel.: A. 854-48

FIÓKÜZLETEK: V., Gróf Tisza István u. 10. Tel.: A. 816-79.

VII., Rákóczi út 90. Telefon: J. 304-84.

IRODA: VIII., Horánszky utca 19. I. em. Tel.: J. 335-39.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
A Magyar Szállodások és Vendéglősök Országos Szövetsége
Szállodások, Vendéglősök, Kávésok és Alkalmazottak
Nyugdíjgyűjteménye

Budapest, IX., Lónyay u. 22. Telefon: 81-1-52.

Szállodások és vendéglősök szakiskolája

Budapest, IX., Lónyay ucca 6. Telefon: 87-2-79.
Igazgatóval értekezhetni köznapokon d. u. 4—7-ig

Budapesti Vendéglősök Adóközössége

Budapest, IX., Lónyay u. 22. Telefon: 86-1-82.
Hivatalos órák: köznapokon d. e. 9—2 óráig.

Előfizetési díj: egy évre 8 aP, segédeknek, szakmai tanulóknak
évi 4—3 aP. Külföldre évi 15 aP.